

2-нэ нап.

Шыфэ лышхыр **ЖУАХСАТК**

3-нэ нап.

3-нэ нап.

Полицейхэм TR Idea

4-нэ нап.

«Си лъахэ - си уэрэд»

Nº101 (24.383)

2022 гъэм шыщхьэуІум (августым) и 25, махуэку

Тхьэмахуэм щэ къыдок!

И уасэр зы тумэнщ

ШыщхьэуІум и 23-м Налшык щекіуэкіащ Егъэджэныгъэ ІэнатІэм и лэжьакІуэхэм я шыщхьэуІу зэхуэсыр. Зэіущіэм хэтащ КъбР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек, Парламентым и Унафэщі Егоровэ Татьянэ, Правительствэм и Унафэщ Мусуков Алий, КъБР-м къегъэщіыліа федеральнэ инснэхъыщхьэ Мэпектор Тимур, Къэрал Думэм и депутат Геккиев Заур, КъБР-м Егъэджэны- кlуэмрэ гъэсакlуэмрэ я гъэмкlэ и министерствэм и илъэс» 2023 гъэм фlищыну Жылагъуэ советым и унафэщІ Сэхъурокъуэ Хьэутий, щІыналъэ администрацэхэм я унафэщІхэр, гъэзэщакіуэ гупхэм, ціыхубэм я

пэ къихуэу илъэс къэс зэхуэзышэс зэlущlэр мы гъэм бийхэм Хэкум и тхыдэм хущекІуэкІащ Музыкэ театрым. театр гупэм зыщызыубгъуа «Хабзэр дохъумэ, пщэдейрей махуэр гъунэгъу къыдощ!» зыфіаща гъэлъэгъуэныгъэм.

ліыкіўэхэр.

Сыхьэт 11-м зэхүэсыр къызэІуихащ КъБР-м егъэджэ-Анзор. Іэгуауэ ин къызэхуэсахэм хуа эташ егъэджэныкъызэрымыкіуэ къыщызыгъэлъэгъуа, лэжьыгъэм и жьантіэдэсхэу шыщхьэуіу зэхуэсым кърагъэблэгъахэм.

Лэжьыгъэр зэрекіуэкіыну программэр ІэІэткІэ къащта иужькіэ, видео Іэмалкіэ зэіущІэм хэтхэм закъыхуигъэзащ УФ-м егъэджэныгъэмкІэ и министр Кравцов Сергей. КъулыкъущІэм и псалъэм къыщыхигъэщащ илъэс блэкІам къриубыдэу зыхуагъэувыжа къалэн псори зэрагъэзэщ ар ик и дэтхэнэ егъэджакіуэми фіыщіэ зэрыхуи- джэжу, республикэм и ліыщщіыр. «Дэдимурадщ, -жиіащ хьэм игъуэу игу къигъэкіы-Кравцовым, - Урысейр сабийхэм щіэныгъэ етынымкіэ Кіуэкіуэ Валерэ. «Ущыуауэ ипэ ит къэралипщіым ящыщ къыпфіремыщі, - жриіащ ищіащ егъэджэныгъэр зы-

ЩыІэм я нэхъ лъапІэр зыІэщІэлъхэр

тщІыну. Ари и зы щхьэусыгъуэщ Урысейм и Президент Путин Владимир «Егъэджаунафэ къызэрищтам». Министрыр тепсэлъыхьащ Президентым и унафэкІэ сабий зэгухьэныгъэщІэ къэралым зэрыщызэхаублам. кІуэтей щІэблэр хэкупсэу гъэсэным хуэунэтІа а му-ЕГЪЭДЖЭНЫГЪЭМ и лэ- радым щІэгъэкъуэн хуэхъужьакіуэхэр гъэ еджэгъуэм и нущ фокіадэм и 1-м щехаха дерс зэрыратынур, Махуэшхуэр игъэщіэрэщіащ еджэгъуэ тхьэмахуэм щыщІидзэкІэ къэрал гимным едаlуэу, ныпыр яІэту. А зэхъуэкІыныгъэм и фіыгъэкіэ сабийхэр хэкупсэу къэхъунущ. Кравцовыр тепсэлъыхьащ егъэджакІуэм мыхьэнэ ныгъэмкіэ и министр Езауэ зимыіэ «бюрократ» лэжьыгъэ куэд ищІэну къызэрыхуихуэми. Апхуэдэу къэмыгъэ Іуэхум ехъуліэныгъэ хъун папщіэ, кіуэ пэтми тхылъымпІэ нэхъ мащІэ зэрызэрагъэхьэным хущІэкъунущ. Сабийхэм хуиту ядэлэжьэным и піэкіэ, кіэ зимыіэ «отчётхэр» ирагъэтыным къыпыкІын зэрыхуейри къыхигъэ-

Зэіущіэм кърихьэліа егъэджакіуэхэр гъэ еджэгъуэщіэ зэрытехьэмкІэ ехъуэхъуу и псалъэр иублащ КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек. Адэмрэ къуэмрэ я цІэхэр бэлэрыгъыу зэблэзыгъэувыкІа Ёзауэ Анзор гуапэу пэжащ зи ахърэтыр нэху хъун

фэщэн щІэныгъэ етын зэрыхуейм нэхърэ нэхъапэу зы Јуэхуи къилъытэу щытакъым КІуэкІуэ Валерэ. Сабийхэм я пщэдейрей махуэм нэхърэ нэхъ къыфіэіуэху, мис, мы иджыпсту зэфІэтх лэжьы-Къыдэ- гъэм нэхърэ нэхъ зэліаліэ и лэжьэкІэм хэтакъым. А мурадым телэжьыхьащ Къанокъуэ Арсени, Кіуэкіуэ Юри, дэри а гъуэгу дыдэм дытеты-

Егъэджакіуэхэм къафіэ-

Іуэхуу «зи щхьэфэ имыІэба» зыри къигъэнакъым КІуэкІуэ Казбек. Сыт нэхъри игъэнэхъапэу, унафэщІым и гугъу егъэджакІуэхэм я ищІащ улахуэм. «Си нэІэ тезмыгъэкІыу сыкІэлъоплъ егъэджакІуэхэм я улахуэм и инагъым. Ику иту сом мин 20 - 25-рэ нэхърэ нэхъыбэ къызэрамыхьми сыщыгъуазэщ. Дэ пщэрылъ зыщытщІыжащ илъэсыр имыкі щіыкіэ егъэджакІуэхэм я улахуэр сом мин 30-м нэхърэ мынэхъ мащіэ тщіыну, Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ округым ику иту щызекІуэм нэдгъэсыну. Иджыри къэс апхуэдэ Іэмал ди акъым, ауэ иджыпсту ди экономикэм хъарзынэу зеужьри, ар зэдгъэхъулІэфыну дыщогугъ. ФІы дыдэу сощІэ шыщхьэуІум процентипщІкІэ зыхэдгъэхъуа улахуэм и авансыр хэмыхъуэ щІыкІэ къызэрыфІэрыхьар. Улахуэ тыгъуэм а Іуэхури зэрагъэсыкІэльыплъызэкІуэжым

КІўэкіўэ Казбек и гугъў

министрым КІуэкІуэ Казбек. хуей хуэза хъун папщІэ, КъытщІэхъуэ щІэблэм яхуэ- еджапІэщІэхэр зэраухуэм, еджапіэщіэхэр зэраухуэм, жьыхэр зэрызэрагъэпэщыжым, къэралым игъэлажьэ программэхэр а ІуэхумкІэ къызэрыщхьэпэм. «Ауэ ухуэныгъэхэмрэ мылъкумрэ мыхьэнэ яІэу щытми, езы егъэджакіуэр пщіэ зыхуэфащэ, сабийр къыдэзыхьэхыф, адэ- насыпыфІэу анэхэр зыфіэзыгъэліыкі ціы-Щіэблэм щіэныгъэ едмыту нэхъ лъапіэ дыдэу иіэр, сазэрымыхъунур къыдгурыlуа- бийхэр, къызэрысlэщlилъегъэджакіуэм и пщіэр къэтІэтыжыным, ІэщІагъэм хэлъэт иІэу хэтхэр нэхъри гъэгушхуэным, егъэджакІуэу хэтыну», - жиІэри, Іэгуауэшлэжьэну щІэхъуэпс сабийхэм елГэлГэным гулъытэ хуэтщІын хуейщ», - къыхигъэ-

Гъэ блэкІам КъБР-м егъэджэныгъэм епхауэ щекіуэкіа Іуэхухэм убгъуауэ тепсэлъыхьащ министр Езауэ Анпрограммэхэм КъБР-р къыкІэрымыхуу, уеблэмэ лъэныкъуэ гуэрхэмкіэ щыпэрыту зэрыхэтым щхьэкъытеувы ащ министрыр. Къызэхуэсахэм гуапэ республикэми ящыхъуащ къэралми школ ухуэныгъэхэр зыхуей хуагъэзэныр пэрыт къалэну зэрагъэувыр, еджапіэщіэхэри мымащіэў зэраухуэр.

«Егъэджэныгъэм епха лэжьыгъэ псоми къудамищу загуэш, - къыхигъэщащ Езауэ Анзор. - Инфраструктурэм зегъэужьыныр, егъэджакіуэхэр гъэхьэзырыныр, щІэныгъэфІ сабийхэм етыныр». КъБР-м ЕгъэджэныгъэмкІэ и

• ЗэІущІэхэр

министерствэм жану къеп-хъуатэ къэралым щІыналъэ шхьэхуэхэм, къалэхэм, къуажэхэм ярит Іэмалхэр. Сабийхэм ябгъэдэлъ зэфlэкlыр наlуэ къэзыщl «Зыужьыныгъэм и къежьапІэ» жыхуи-Іэхэр къыщызэІуахащ школи 107-м. Апхуэдэхэм яхыубжэ хъунущ кіуэ пэтми нэхъыбэ хъу «Кванториум»-хэр, иджы ціэрыіуэ хъуа «Антарес»-р, «Дыгъафіэ къалэр», къинэмыщі сабий зэгухьэныгъэ-

Езауэ Анзор зэрыжиІэмкІэ, КъБР-м и Іэтащхьэм зэриубзыхуам ипкъ иткІэ, 2022 гъэм щегъэжьауэ 2024 гъэ пшІондэ школи 176-рэ зэlузэпэщ ящІынущ. Мы илъэсым школ 60 нэгъэсауэ зэрахьэн щІадзащ, ар илъэситІым къриубыдэу яухынущ. КъыкІэлъыкІуэ илъэсым а бжыгъэм иджыри ухуэныгъэ 30 къыиджыри улда хэхъуэнущ». Зэјущјэм апхуэдэуи къы-Прохладнэ

щыпсэлъащ Прохладнэ къалэ администрацэм и уна-фэщ Архангельский Вячеслав, Терскол къалэм дэт курыт еджапіэм и директор Залихановэ Лейлэ сымэ. Ахэр тепсэлъыхьащ егъэджэныгъэ Іуэхур я щІыпІэм зэрыщекІуэкІым. Къызэхуэсахэр гуапэу ІущІащ «Илъэсым и гъэсакІуэ» зэпеуэм и Іыхьэ зыбжанэм щытекІуауэ, куэд дэмыкІыу Ярославль щызэхэтыну иужьрей Іыхьэр къызыпэщылъ сабий гъэсакІуэ Щомахуэ Иринэ. «Сэ сызыкъызолъытэж, - щыжиlащ хъыджэбщытыныр нэхъапэжщ. зым зэlущlэм, - ди къэралым хьам папшІэ»

«Иринэ девгъэхъуэхъу ехъулІэныгъэкІэ зэпеуэм хуэ яхуригъэ этащ гъэсак Гуэм Езауэ Анзор.

«Ди щІыналъэмрэ щащ республикэм и Іэтащ- лъэпкъымрэ я тхыдэр егъэджэныгъэ программэм хагъэкІыжыну хъыбар щы-Іэщ. Ар ди жагъуэ мэхъу. Ди тхыдэр кlуэдыжыну ара?» жијэри, зи цјэр најуэ къэзор. Къэралым иригъэкІуэкІ зымыщІа гуэрым тхыгъэ иригъэхьащ президиумым. Министрым жијаш комиссэ щхьэхуэ зэрагъэпэщауэ лъэпкъыбзэхэри, лъэм и тхыдэри зэраджыну тхылъхэм зэрелэжьыр. Абы и псалъэр Іэпихыу, Кіуэкіуэ къыдыщ[игъуащ: Казбек «Ди щІыналъэм и тхыдэр дгъэкІуэдыжын дэнэ къэна, апхуэдэ мурад зиlэхэм яхуэдмыдэну ар ди нэlэ лейм зэрыщlэдгъэтым шэч

къытевмыхьэ» Зэlущlэм щlидзэным ипэ къихуэу зэбгратыкlа резолюцэр зэдэарэзыуэ ІэІэткІэ къащтащ.

ЧЭРИМ Марианнэ.

Іэмал пэрытхэр щагъэлъагъуэ

ЕгъэджакІуэхэм я шыщхьэују зэјущјэшхуэм хэту ди хэгъэгум егъэджэныгъэм щызыІэрагъэхьа ехъулІэныгъэхэр щызэгъэуlуа икlи къызытещ гъэлъэгъуэныгъэ гъэщіэгъуэн иджыблагъэ къызэрагъэпэщащ.

КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ

щІэныгъэмкІэ и министерствэр хущІэкъуащ къалэхэмрэ щІыналъэхэмрэ, къулыкъущіапіэм хэт къудамэхэмрэ ІуэхущІапІэхэмрэ щылажьэ егъэджакІуэхэм, гъэсакІуэхэм, унэтіакіуэхэм, ущиякіуэхэм я ІэдакъэщІэкІ нэхъыфІхэр къыхихыну, егъэджэныгъэр зэlузэпэщу икlи нэсу къызэгъэпэща хъун папщІэ абыхэм къыхалъхьа пэхуэщІэхэр (проектхэр), зэрылажьэ программэхэр, джэгукіэ Іэмалхэр. нэрылъагъу іэмэ псымэхэр, технологиер зи тегъэщіапіэ бгъэдыхьэкіэщіэхэр зэуlуу игъэлъэгъуэну. Гъэлъэгъуэныгъэм къанэ щІагъуэ щымыІэу щызэхуахьэсащ зи еджапіэ кіуэгъуэ мыхъуа сабийхэр щагъасэ Іуэхущіапіэхэми, курыт щіэныгъэ щрагъэгъуэт еджапіэхэми, іэщіагъэрэ щіэныгъэрэ щрат колледжхэми щекІуэкІ лэжьыгъэр зэрызэтраублэн къэхутэныгъэхэр. Утыку къралъхьащ, еджэныгъэм пыщ а Іэмалхэмрэ бгъэдыхьэкІэхэмрэ къызэщІаубыдэ сабийм и гъэсэным къыщегъэжьауэ и дуней еплъыкІэм зегъэужьыным щыщІэкІыж программэхэр, егъэджакіуэхэм я Іэщіагъэмрэ щІэныгъэмрэ зэрыхагъахъуэ технологиехэр, сабий зэчиифІэхэр къызэрагъэнаІуэ икІи апхуэдэхэм зэрадэлажьэ методикэ къэхутэныгъэхэр. Апхуэдэу гулъытэ хэха

игъуэтащ сабийхэмрэ ныбжьыщІэхэмрэ бжыгъэрылъанэ дунеймкІэ я шынагъуэншагъэр къызэрызэрагъэпэщ проектхэм, нэхъ зрагъзубгъуащ еджапіэхэр техникэ-

щіэрэ іэмэпсымэхэмкіэ зыхуей зэрыхуагъазэ щІыкІэхэм. КъБР-м и егъэджэныгъэ ІэнатІэм щекіуэкі зэхъуэкіыныгъэхэмрэ игъуэта ехъулІэныгъэхэмрэ къызыхэщ стендхэр хьэщІэхэм езыгъэлъэгъуари абыхэм шэщІауэ яхутепсэлъыхьари КъБР-м егъэджэныгъэмкІэ и министр Езауэ

Абы и псалъэм къызэрыхэщамкіэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым егъэджэныгъэ лэжьыгъэр зэрыщызэтеублам хэлъ фіагъхэм хамэ щіыпіэхэм гулъытэ къыхуащІ хъуащ, узэрыгушхуэ икІи ебгъэфІакІуэ хъун куэди хэтщ. Апхуэдэу къулыкъущІэм жиІащ еджэныгъэм епха языныкъуэ проектхэм нэхъри зрагъзубгъуну зэрыщытыр. Абы теухуауэ Езауэр тепсэлъыхьащ интеллект іэрыщіым епха къэхутэныгъэхэр къызэрызэрагъэпэщым, абы пыщІа гъэунэхуныгъэхэр щекІуэкІыу еджапІэ зыбжанэ хэгъэгум зэрыщылажьэм. «Дунейм махуэ къэс зе-

кІэм зеужь, апхуэдэ дыдэуи егъэджэныгъэ ІэнатІэм щызекІуэ бгъэдыхьэкІэхэм зызэблахъу, нэгъуэщІ Іуэху зэфІэхыкІэхэр къоунэху. Гъэсэныгъэми еджэныгъэми, зэхэщІыкІми ІэщІагъэми, узыншагъэми гупсысэкІэми ехьэлІауэ къэралым къиутыпщ мардэхэр күэ пэтми нэхъ куу мэхъу икІи заубгъу. Нобэрей дунейм хэзэгъэн щхьэкІэ сабийм иІэн хуей есэныгъэхэр къэдмылъытэу хъуркъым, ІэщІагъэ зрагъэгъуэтынум елъытауэ щІэныгъэм и етыкІэми практикэ мыхьэнэ хэдмылъхьэныр къезэгъыркъым. Егъэджэныгъэм епхауэ лажьэ къулыкъущІапІэхэм къыхалъхьэ жэрдэмхэм еджэныгъэм деж гъуэгу щамыгъуэтмэ, гъэсакіуэхэмрэ егъэджакіуэхэмрэ къапэджэжурэ я Іуэху еп-

лъыкІэхэр

къыщыхамылъ-

хъуэж, цІыхухэми я гупсысэ-

хьэмэ, лъэныкъуэ псомкІи зэпэщу, и къэухьрэ Іуэху хэплъэкІэкІэ зызыужьа сабий еджапіэм къыщіэбгъэкіыныр гугъущ. Еджэн хуэІухуэщІэхэм хэт сабийхэри, егъэджакІуэхэри, гъэсакІуэхэри, адэ-анэ-хэри зэлъэІэсу, зэрыщІэу, зым и псалъэр адрейм зэхихыу гъэпсын хуейщ. Ди гъэлъэгъуэныгъэми аращ къытещыр: егъэджэныгъэр къупхъэкъым, атІэ къэгъэщІыгъэ лантіэщ, ныбжьыщіэм ифі зыхэлъ Іуэхугъуэхэр щаубзыхуу, щагъэпсу, щызэрагъэ-захуэу», - жиlащ Езауэ Анзор.

Къищынэмыщауэ, гъэлъэгъуэныгъэм егъэджэныгъэм къыщыбгъэсэбэп хъуну, къалэн зыхуэмыдэхэр зыгъэзащІэ робот-манипуляторхэми, къэзылъэтыхь видеоІэмэпсымэхэми я проектыщІэхэр щагъэлъэгъуащ, бжыгъэрылъанэ лъэщапіэхэм я пэхуэщІэхэм щытепсэлъыхьащ, я жыпхъэхэр утыку къралъхьащ, сабийм бгъэдалъхьэ информацэ зэмылІэужьыгъуэхэр бгъэлъагъуэ зэрыхъуну VR-Іэмэпсымэхэмрэ технологиещ Іэхэмрэ ятещ Іыхьа проектхэр нэрылъагъу щащІащ. Дэтхэнэ зы къэхутэныгъэщІэми епхауэ мастеркласс гъэщІэгъуэн дыдэхэр хьэщіэхэмрэ зэіущіэм кърихьэліахэмрэ драгъэкіуэкіащ. Гъэлъэгъуэныгъэр хьэлэ-

мэт куэдым къащыхъуащ. Лэскэн щІыналъэм егъэджэныгъэмкіэ Іуэхущіапіэм и унафэщ ХьэщІэл Жаннэ зэрыжи амк і э, хабзэ яхуэхъуауэ и унафэм щіэт еджапіэхэр мыпхуэдэ зэlущlэхэм илъэс къэс хэтщ, я зэфіэкіхэр щагъэлъагъуэу. «Дигу ирохь мыпхуэдэ гъэлъэгъуэныгъэхэр. Гурыхь къудейм къыщымынэу, ди лэжьыгъэр езыгъэфіэкіуэн, еджэныгъэр зэтес зышіын шіэшыгъуэ куэд щыдолъагъу. ИкІи, пэжыр жыпІэмэ, мыгъэрей зэхыхьэми дызыщыгугъа псори нахуэ ищіащ. Егъэджакіуэхэм я шыщхьэуІу зэІущІэм къекІуаліэхэр я гупсысэрэ Іуэху бгъэдыхьэкІэкІэ зэрызэдэгуашэм къищынэмыщауэ. ІэнатІэм къыщыхъу зэхъуэкІыныгъэхэмрэ щіэхэмрэ нэрылъагъу тщащу зэрыхуежьари хабээ дахэщ. ГъэкІэ зы щІэщыгъуэ гуэр ди лэжьыгъэм къызэрыхыхьэнур къыуигъащІзу гъэлъэгъуэныгъэр ягъэпс. КъытІэрыхьэ информацэр адэкІэ зыхуей зэрыхуэдгъэзэнум дыпылъщ. Зэхуэсым и фІыгъэкІэ, абы игъуэтыну гъуэгури упщІэжэуап бзыпхъэм иту ди лэжьэгъухэм къабгъэдыдох, зыгуэрхэм деплъурэ ди щхьэкІэ дыхуокІуэ, зыгуэрхэри къэттІэщІын икІи къэтхутэн хуейуэ къытпэшылъш. Шэч хэлъкъым, къыкІэлъыкІуэ зэхыхьэгъуэми дыкъыхыхьэнущ, тхузэфІэкІмэ, ди ехъулІэныгъэфІхэри утыку къитлъхьэжиlащ Хьэщlэлl ШУРДЫМ Динэ.

Республикам и юбилейм зэрызыхцагъэхьэзырыр къапщытэ

КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Каз- и Унафэщі Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, **бек иригъэкіуэкіа оперативнэ зэіу**- КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІэм щыхэплъащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэр къызэрызэрагъэ- КъБР-м и Правительствэм и Унафэпэщрэ илъэси 100 зэрырикъум теухуа щІым и къуэдзэ Къуныжь МуІэед, мигуфіэгъуэм зэрызыхуагъэхьэзырым. Юбилей дауэдапшэхэм хиубыдэ Іуэху нэхъыщхьэхэр щекіуэкіынур фокіадэм и 10-рш.

ЗЭІУШІЭМ шІэсаш КъБР-м и Правительствэм и Унафэщ Мусуков Алий, КъБР-м и Ізтащхьэм и Администрацэм жьыгъэхэр зэрекіуэкіым, гуфіэгъуэ

Террорым пэщІэтынымкІэ комиссэмрэ Оперативнэ штабымрэ зэщІыгъуу къызэрагъэпэща зэјущіэр зыхэплъа Іуэху нэхъыщхьэхэм ящыщщ ЩІэныгъэхэм я махуэр, Терроризмэм ебэнынымкІэ зэкъуэтыныгъэм и махуэр, республикэм и Къэралыгъуэм и деральнэ округым щы!эм и аппаратым куэд. Абы къыхэк!ыу зэ!ущ!эм гулъытэмахуэр щагъэлъэпіэну лъэхъэнэм терроризмэм и ізужьхэр къэмыгъэхъуныр. Ар иригъэкіуэкіащ КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек.

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ КъБР-м и Парламентым и Унафэщ Егоровэ Татьянэ, КъБР-м и Правительствэм и УнафэщТ Мусуков Алий, КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм и Унафэщ Къуэдзокъуэ нур. Лэжьыгъэ псоми хэтынущ респуб-Мухьэмэд, УФ-м и Президентым и полномочнэ ліыкіуэу Кавказ Ищхъэрэ фе- зэмылізужьыгъуэхэм къикіа хьэщізу хуей къалэн щхьэхуэхэр.

шІым и япэ къуэдзэ Говоров Сергей. нистрхэр, Налшык къалэ округым и администрацэм и Іэтащхьэ Ахъуэхъу Таймураз сыма

Ахэр хэплъащ зыгъэпсэхупІэхэр, республикэм и къалащхьэмрэ адрей муниципалитетхэмрэ щыІэ цІыху зэхуэсыпіэхэр зэіузэпэш шіынымкіэ лэ-

махуэхэм а щІыпІэхэм къыщызэрагъэпэщыну щэнхабзэ, къинэмыщТ

Налшык къалэм и дыхьэпІэхэр къэгъэщіэрэщіэжыныр яух, щіыпіэ куэд зыхуей хуэзэу зэлъы уахащ. Зэф ГагъэкІыну Іуэхугъуэхэм я планым зэрыхагъэхьам къыхэкІыу «Пионерхэм я унэмрэ» Абхъазым и утымрэ я зэхуакум хуэзэу къыщызэрагъэпэщ паркым щІэгъэхуэбжьауэ йолэжь. Апхуэдэу къалэм и уэрам, гъуэгу нэхъыщхьэхэр зэгъэпэщыжын яух. Мы махуэ гъунэгъухэм НыбжьыщІэхэм я театрыр къызэ-Іуахыжынуш, шыщхьэуІу мазэм къриубыдэу зэгъэпэщыжын яухынущ Дыгулыбгъуей, Ташлы-Тала, Къамлыкъуэ, Жэмтхьэлэ къуажэхэм, Тэрч, Майскэ къалэхэм щэнхабзэмкіэ я унэхэр.

Махуэшхуэ дауэдапщэхэм я шынагъуэншагъэр

lyэхухэм.

КъБР-м къегъэщіыліа и федеральнэ шхуэ щыхуащіащ апхуэдэ зэіущіэхэр инспектор нэхъыщхьэ Мэкъуауэ Тимур, Іуэхум пыщіа министерствэхэм, муниципалитетхэм я администрацэхэм, хабзэхъчмэ органхэм я унафэщіхэр.

КІуэкІуэ Казбек къыщыпсалъэм къыхигъэщхьэхукlащ дызыхуэкlуэ лъэхъэнэр урысейпсо, республикэ мыхьэнэ зиіэ Іуэхухэмкіэ гъэнщіауэ зэрыщытыликэм и цІыхуу, Урысейм и щІыналъэ

къыщызэрагъэпэщыну щІыпІэхэм шынагъуэншагъэр хъумэнымкіэ щызэфіэгъэк Іыпхъэхэм. Хабзэхъумэ Іэнат Іэхэм. гъэзэщ ак уэ властым и органхэм, муниципалитетхэм я ліыкіуэхэм зэіущіэм щІэсахэр щыгъуазэ ящІащ зытепсэлъыхь Туэхум хиубыдэу ялэжьхэм. КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэкІуэ Казбек зыхуэфащэ ІэнатІэхэм я пщэ ирилъхьащ ведомствэхэм зэщІыгъуу зэфІагъэкІын

КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ, Парламентым я пресс-ІуэхущІапіэхэм къызэратамкіэ

Къабзагъэм хущІокъу

• Щэбэт щыхьэху

Шэбэт кіуам екіуэкіа республикэпсо щэбэт щіыхьэхум, Налшык и закъуэу къапщтэмэ, цІыху миным щІигъу хэташ. Зэдеlэр лъэщщ жыхуаlэрати, жьыи щlэи жыджэру зэхыхьэри, нэжэгужэу къалэ кіуэціри абы и іэхэлъахэри ягъэкъэбзаш.

КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек и жэрдэмкіэ къыхалъхьа Іуэхур Къэбэрдей-Балъкъэрым и щІыналъэ псоми шекІvэкІаш. КъБР-м къэралыгъуэ зэригъуэтрэ илъэси 100 зэрырикъум траухуа Іуэху дахэм кърикІуащ зызыщамыгъэнщі ди щіыуэпс дахэр къабзэ зэрыхъуар. Ціыхубэм зэщакъуащ Налшык и щыпіэ дахэхэр, зыгъэпсэхупіэхэр, зэхуэсыпІэхэр, Налшыкыпсым и Іэгъуэблагъэр, гуэл Іуфэхэр, «Зеилъэ», «Дэкіуеипіэ 1000» ціыху зекіуапіэхэр, паркхэр,

Машинэ 16-кІэ дашащ къалащхьэм пхъэнкІийуэ щызэщІакъуар. Апхуэдэ дыдэу зэгурыlуэрэ къабзагъэм хущlэкъуу къыдэкlащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и щlыналъэ псоми щыщ лэжьакІуэхэмрэ ціыхубэмрэ. Къабзэ хъур, дауи, щызэщіа-

къуэ щІыпіэращ. Унафэщіхэм я нэіэ щіэт щіыналъэхэр къабзэу щытыным махуэ къэс кlэлъыплъми, мыпхуэдэу зэдэууэ ціыхубэр щызэдэлажьэ піалъэ хэхахэми мыхьэнэшхуэ яіэщ. Абы ціыхухэр езыхэм къауфіеям нэмыщі, адрейхэм къакІэрыхуахэри зэлъыІуахыу ирегъасэ, щІалэгъуалэм дерс

Щэбэт щіыхьэхум хэтащ министерствэхэм, нэгъуэщі къулыкъущІапІэхэм я лэжьакІуэхэр, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я лыкіуэхэр, къалэдэсхэр, щіалэгъуалэ зэгухьэныгъэхэр, волонтёрхэр, ціыхубэр. Псори зэхэту къапщтэмэ, республикэм щекІуэкІа щэбэт щІыхьэхум цІыху минипщІ хэ-

Дыкъэзыухъуреихь дунейр ди унэ лъапсэ хуэдэщ. Ар фІеймэ. дэращ зи напэри и зэран зэкІри. Ар псоми къагурыІуэу кърахьэжьа Іуэхум гъэ къэс зэрыхэлэжьыхьыным иужь итщ.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

• Мэкъумэш

Гъэшым и уэрыгъуэщ

дей-Балъкъэр Республикэм Мэкъумэш хозяйствэмкіэ и министерствэм щаубзыхуауэ щытащ Дзэлыкъуэ, Къущхьэхъу хъупіэхэм псори зэхэту гектар мини 137-м щіигъу къикіыу щіы Іыхьэ 555-рэ зэрыщыіэр. Дызэрыт илъэсым абыхэм ящыщу щІы Іыхьэу 412-рэ бэджэнду ятащ, псори зэхэту гектар мини 103-рэ хъууэ, нэгъуэщ у жып эмэ хъуп э псоми я процент 75-м нэблагъэу.

АУЭ ГЪЭМАХУЭ хъупіэхэр нэгъэсауэ фейдэм и хэкіыпіэ ящіын папщіэ гу зылъатапхъэ іуэху пыухыкіахэр щыіэщ. Къапщтэмэ, хъупіэхэр бэджэнду къе і ызыхахэм яхэтща щіы і ыхьэхэр къамыгъэсэбэпу, фейдэм и хэкlыпіэ зыщіыну хуежьэхэр, ахэр нэхъ лъапІзу зытыжыну хущІзкъухэр. Апхуэдзу бэджэнд уасэм кІэрыгъэхуауэ къэзыгъэсэбэпынухэм хуэзыгъэлъагъуэхэри щы і эщ икій мис а етіуанэ Іуэхум гурыщхъў гуэрхэр уегъэщі.

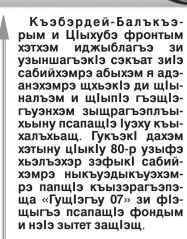
Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2021 гъэм къыдигъэк а унафэм ипкъ итк республикэм щы в гъэмахуэ хъупіэхэр къызэрагъэсэбэпыр зэблэгъэкіынымкіэ къалэныр и пщэ иралъхьащ КъБР-м ЩІымрэ мылъкумрэ я Іуэхухэмкіэ и министерствэм. Абы иджы щіэх-щіэхыурэ хэіущіві у ещі Дзэлыкъуэ, Къущхьэхъу хъупіэхэм щыіэ щіві Іыхьэхэр зэрагуэшыр, а хъуп эхэм ящыщу бэджэнду ямыту къэна щІы Іыхьэхэр зыхуэдизыр. ХъупІэхэр къэзыгъэсэбэп псоми бэджэнд уасэу къы ахыр зэхүэдизш ики а шы ыхьэхэр зэ ухауэ икІи официально ягуошри, льоІу тхыльхор къезыгьохьа фермерхэм е ціыху щхьэхуэхэм зэгурыіуэныгъэ пыухыкіахэр иращіыліэ, дэтхэнэми ират хъупіэр зыхуэдизыр, зэрырат піалъэр, абы пэкіуэн хуей уасэр зыхуэдизыр къыщыгъэлъэгъуауэ.

А Іуэху псоми иджыблагъэ щытепсэлъыхьащ Іэщыхъуэхэм хозяйствэхэм я унафэщіхэм, Іэщіагъэліхэм ящыщу Аурсэнтх, Хеймащэ хъупіэхэм щылажьэхэм ирагъэкіуэкіа зэіущіэм Къэпсэлъахэм зэрыжаіэмкіэ, иджыпсту гъэшым и уэрыгъуэщ икІи и фІыгъуэщ. Ауэ продукцэр куэд зэрыхъуам пыщІауэ абы и уасэр зэрыраудыхыр икъукіэ зэран мэхъу. Гъэмахуэ хъупіэхэм къышалэжь гъэшыр зыхуэбгъэдэн шымыlэу фlыш икlи абы и уасэм щіыкіэрыхун щхьэусыгъуэ щымыіэу къыпщыхъунущ. АрщхьэкІэ продукцэр зыхуей хуэгъэзэным, ар щэным и лъэныкъуэкіэ Къущхьэхъу иджыпсту шыіэхэр зыкіи зэпышіа

Языныкъуэ фермерхэм гъэшыр зыхуей хуагъазэри, ар сату Іуэхущіапіэхэм зэрахузэфіэкікіэ щыпхагъэкі. Адрейхэм гъэшым тхъу, кхъуей, шатэ, нэгъуэщ ерыскъыпхъэхэр щы эхэм къыхащІыкІри бэзэрхэм щащэ. Ауэ апхуэдэ лэжьэкІэм къызэригъэпэщыркъым зэрыщыту гъэмахуэ хъупІэхэм щыІэхэм къалъыкъуэкla гугъуехьхэр дэгъэкlынымкlэ хэкlыпlэхэр. Мыбы и лъэныкъуэкІэ сэбэпышхуэ хъунут Хеймащэ хъупІэм и штабым хиубыдэу щыІа гъэш заводыр зэтегъэувэжыным. Ди республикэм и мызакъузу, нэгъуэщІ щІыналъэхэми щыцІэрыІуэ гъэшхэк ерыскъыпхъэхэр щащу щыта а предприятэр илъэс куэд лъандэрэ хыф адзэжауэ щытщ. Ик и ар егъэжьэжыным егупсысыпхъэу къыщ Эк Іынщ КъБР-м Мэкъумэш хозяйствэмкіэ и министерствэр.

Дауэ щытми, иджыпсту гъэмахуэ хъупІэхэм къыщалэжь гъэшым зэпымыууэ хохъуэ. Зэlущlэм кърихьэлlахэм зэрыжаlамкlэ, блэкlа зэман жыжьэми хуэдэу, зи къарум емыблэж Іэщыхъуэхэм яхуэфащэщ ціыхухэм я фіыщіэри, къэрал наградэхэри, нэгъуэщІ зэрагъэпажэ хэкІыпІэхэри. Ахэр хуэарэзыщ республикэм и Правительствэм Іэщыхъуэхэм я псэукіэмрэ лэжьэкіэмрэ къызэригъэпэщыну зи пщэ ирилъхьа

УЭЛИЙ Артур.

ГЪЭМАХУЭ мазищым и кіуэцікіэ зи узыншагъэкіэ сэкъат зиІэ сабийхэр «ГущІэгъу 07» псапащІэ фонхэт арт-центрым йокІуалІэ. ІэщІагъэлІхэм къызэрыхагъэщымкІэ, къэралым и мылъкукІэ лажьэ, щІэныгъэ гуэдзэ щрагъэгъуэт Іуэхущ ап Іэхэм, зэхуэсыпІэхэм, нэгузегъэужьыпІэхэм я лэжьыгъэр гъэмахуэм зэрызыпагъэум къыхэкІыу, фондым къызэІуихауэ арт-центрым игъэлажьэ мыхьэнэшхуэ иІэщ. Центрым екІуалІэ сабий-

хэм гупу Іуэху дащІэнкІи, щхьэзакъуэу ядэлэжьэнкІи хъунущ. Гуп лэжьыгъэм сабийхэр ІэщІагъэ зэмылІэужьыгъуэхэм я щэхум щыхагъэгъуазэ. езыхэм я Іэкіэ Іэпэщысэ гуэрхэр ящІу ирагъасэ. Мыхьэнэшхуэ иІэщ сабийхэр я ныбжьэгъу цІыкІухэм ягурыІуэнымкІэ есэныгъэхэр етыным, Іуэхугъуэ пыухык ахэмк э зэпищІэу я зэхуакум зэпыщІэныгъэхэр къыдэгъэхъуэным. Апхуэдэу зи узыншагъэкІэ сэкъат зиІэ сабийхэм я дежкІэ я Іэпкълъэпкъым зезыгъэужь, я къэухьымрэ гупсысэкІэмрэ зезыгъэубгъу лэжьыгъэхэми щіэупщіэ яІэщ. Щхьэж хузэфІэкІымрэ къуэлъымрэ къахутэн папщіэ, іэщіагъэліхэм сабийхэм сурэтхэр ирагъэщІ. Сурэтым хэлъ плъыфэхэмкІэ сабийм и дунейм хэлъ «нэхумрэ кІыфІымрэ» зэхагъэкі, ар зыхуэныкъуэнкіэ хъунухэр къыщ агъэщ.

Апхуэдэу ныбжьышІэхэм зытет дунейр нэхъ хьэлэмэт щащІыным къыхэкІащ ЦІыхубэ фронтым къыхилъхьа жэрдэмыр псапащІэ фондым диІыгъыныр. ЦІыхубэ фронтым апхуэдэу

ГущІэгъумрэ дахагъэмрэ жэр мүссепевен

хэта сабийхэри адэ-анэхэри гукъэкіым арэзы зэришіам, хащ. Мыри іззэкіз лізужьыфІы и лъэныкъуэкІэ къызэ- къыщынэм деж щытыкІитІ рещхьэпам къыхэкІыу, зэ-

памыгъэунуи зэгурыІуащ. «Къэбэрдей-Балъкъэрым щІыпіэ дахэ куэд иіэщ. Апхуэдэщ, псалъэм папщіэ, Шэрэдж къуэладжэм узыщрихьэлІэ, адыгэхэр Шэрэджанэкіэ зэджэ Гуэл ЩхъуантІэхэр. Зэры-Европэу къапщтэмэ, Шэрэджанэм хуэдэу лъащ Іэншэ гуэл зыщІыпІи щыІэкъым. Ар цІэрыІуэ зыщІ и щхьэхуэныгъэхэм дахутепсэлъыхьа нэужь, цІыкіухэм Іэмал ет- зэрагъэзахуэу, абыкіэ я тащ зэдэІуа хъыбарымрэ ялъагъумрэ зэрахьэліэжу щхьэж и псалъэкІэ игу ирихьар къедгъэІуэтэжыну. Ар псэлъэкіэмрэ гупсысэкіэмрэ зезыгъэужь Іэмалщ. Абы къищынэмыщІауэ, дэтхэнэ сабийми, нэхъыжьым и нэІэ щіэту, и закъуэ мащіэу къыхигъэщащ зи узынша-

йохуэ: и гум гузавэ илъмэ, жьей, ауэ мамырмэ, зэпіэзэрыту, хухаха щіыпіэм Псыхущхъуэм, теубыдауэ, хуей щыхъум Псапащіэ фондыр щіы-ІэфІагъри зыхащІэу, ар зыплъыхьакІуэ дерсхэм. псэкупсэ дунейми, я зэхэщІыкІми зрагъзужьу сабийм зэфІэкІ къызыкъуихы- 07» минов Олег.

къедгъэкіухьащ, шхьэж и гъэкіэ сэкъат зиіэ сабийхэр

зекіуэ зыбжанэ къызэри- щіыпіэрэ и тіысыпіэрэ иізу Налшык къалэ кіуэціым гъэпэщын лъэкlащ, абы зыхэт дунейм и зы къуапэ къызэрыщрашэкlap, Къэцыкіу деж щедгъэтіысэ- бэрдей-Балъкъэрым и щыхьэрым гъэщІэгъуэну дэтціыкіухэм я узыншагъэм гъуэщ. Сабийр и закъуэу хэм щыгъуазэ зэрыхуашіар. Абы къишынэмыщауэ, сабийхэр кіуэфащ Іуащхьэмазэхэзещхъуэн мэхъу, мэгу- хуэ лъапэ, Балъкъэрыщхьэ, Шэджэм псыкъелъэхэм, ліащ мылъагэ дыдэ бгы деж, зыщиплъыхьу мэхъу. куэщІым ихьэн, Азау губгъуэмрэ Чегетрэ я нэгу щыІэр апхуэдэ Іуэхущи, зыщрагъэужьын. Мыпхуэдэ ныбжыьщІэхэм я псэкупсэ гъуэгуанэхэр къызэгъэпэдунейм щекіуэкіыр зекіуэ щакіуэхэм ирагъапщэ ку-Іэмалхэмкій къыдохутэ рыт еджапіэм щіэс сабий-Щалъхуа лъахэм и даха- хэм дунейхэгъуазэмрэ тхыгъэм и мызакъуэу, абы и дэмкіэ къыхузэрагъэпэщ

Къэбэрдей-Балъкъэрым и ЦІыхубэ фронтым хэтхэм я мурадщ адэкіэ «Гущіэгъу псапашІэ фондым ну дыхущіокъу», – жиіащ дэлэжьэну, ди щіыналъэм «Гущіэгъу 07» псапащіэ и щіыпіэ зэмыліэужьыфондым и тхьэмадэ Кузь- гъуэхэм зи узыншагъэкІэ зиІэ сэкъат Апхуэдэу Кузьминовым къыщрашэкІыну.

ШУРДЫМ Динэ.

Зэкічрей Аслъэн и ехъуліэныгъэ

шбаши и щыгум ухуэныгъэ

гъэщІэгъуэн къыщыўнэхуащ

- метр 240-рэ зи кІыхьагъ, аб-

джым къыхэщІыкІа лъэмы-

жым зыщаплъыхьыну Іэмал

яІэщ апхуэдэ гукъыдэжрэ ха-

хуагъэрэзиІэхэм. Лъэмыжым

200 лъагапіэм деж, хащіы-

хьаш налмэсым и теплъэ зиІэ

шхапІэр. Абы ущІэсмэ, уи нэ-

гум къыІуедзэ Алгети лъэпкъ

паркым и дахагъэ псори. Ре-

кордхэр зратхэ, Гиннесс и

цІэр зезыхьэ тхылъ цІэрыІуэм

ар иратхэну къилэжьу къа-

лъытэ. КlaпсэкІэ кІэрыщІауэ

абы нэхърэ нэхъ лъагэ шха-

щіыпіэ куэд хэтщ илъэсищкіэ

зэлэжьа, доллар мелуан 40

зытекІуэда ухуэныгъэм, я

щымыІэу. Псыкъелъэхэм, къ-

уршхэм хуэкіуэ лъагъуэхэр

иІэщ, хьэщІэхэр щыпсэуну

унэ цІыкІухэри аузым куэду

ШыщхьэуІум и 25,

♦Дзыгъуэнэфым и дунейп-

1530 гъэм къалъхуащ Рюри-

ковичхэ ящыщ япэ урыс па-

щтыхь, адыгэпщ Идар Тем-

рыкъуэ и малъхъэ Иван IV

◆ 1960 гъэм къалъхуащ ней-

тыншыпіэкіи

дашІыхьаш.

со махуэщ

Грознэр.

Туристхэм зыщаплъыхьын

дэбгъуэн

пІэ дуней псом щыІэкъым.

курыкупсэм хуэзэу, метр

ООН-м и Зэхуэс Лъагэм, Экологие шынагъуэншагъэмрэ гъащіэр егъэфіэкіуэнымкіэ дунейпсо щіэныгъэ академием (МАНЭБ) гуапэ тщыхъун хъыбар къикІащ

КъБР-м щыщ щІэныгъэлІ цІэрыІуэ, ІэщІагъитІымкІэ техникэ щІэныгъэхэмкІэ доктор, профессор, ІэпщІэлъапщІэ, МАНЭБ-мрэ РАТ-мрэ я академик, «ЩІыхьым и вагъуэ», «ЩІэныгъэлІым и вагъуэ» орденхэр зезыхьэ ЗэкІурей Аслъэн ФуІэд и къуэм саугъэт нэхъыщхьэ дыдэр - «ЩІэныгъэм и ліыхъужь» медалыр - ООН-м и МАНЭБ академием къыхуигъэфэщащ.

Саугъэт нэхъыщхьэр УФ-ми, хамэ къэрал куэдми щыціэрыіуэ ди лъахэгъу іэпщіэлъапщІэм къызэрыратар иратхэнущ ООН-м и шІэныгъэліхэм я шіыхь тхылъым. Ар хуагъэфащэ щІэныгъэм ехъулІэныгъэ къызэрымыкІуэрэ экологие и лъэныкъуэкІэ дунейм щамылъэгъуа гибрид транспорт системэ къабзэхэм я лІзужьыгъуэрэ къэзыгупсысахэм.

ЗэкІурей Аслъэн ди гуапэу дохъуэхъу гулъытэ лъагэ къызэрыхуащіамкіэ икій и

зэфІэкІым нэхъри хигъахъуэу, узыншэу

псэуну ди гуапэщ! *МАНЭБ-м, РАТ-м, Кавказ Ищхъэрэ*, Ипщэ федеральнэ щІыналъэхэм я щіэныгъэліхэмрэ къэхутакіуэхэмрэ я зэгухьэныгъэм, ЩоджэнцІыкІу Алий и ціэр зезыхьэ Псапащіэ фондым я президиумхэр, РУТ (МИИТ)-мрэ ТюмГНГУ-мрэ я Іэщіагъэліхэмрэ лэжьэгъухэмрэ.

Дунейм щыхъыбархэр

ХэкІыпіэ къыхуагъуэтыну къыхуреджэ

Инджылызым и къала**шхьэ Лондон и унафэщ! Хан** Садик къэралым и правительствэм зыхуигъэзащ электрокъарум хуэзэ уасэхэм абы адэкіэ хагъэхъуэнкіэ іэмал зэримы теухуауэ.

Щыхьэрым и унафэщІыр тогузэвыхь инджылыз къалэдэс мелуанхэм щІымахуэр егъэлеяуэ къатехьэлъэнкіэ зэрыхъунум. 2023 гъэм и щіышылэм ирихьэліэу уэздыгъэ уасэу илъэсым ятыр ику иту еврэ миниплІым (сом мин 280-рэ) нэсыну къэзылъытэ агентствэхэм къата бжыгъэхэм хуабжьу игъэп leйтеящ цІыхухэри.

«Дызыхуэкіуэ щіымахуэр къызэрымыкІуэу хьэлъэу Ди щытынущ. цІыхухэм ящыщ куэдыр зыхэдэн яГэххэнукъым - икъукІэ ди жагъуэ зэрыхъущи, абыхэм ерыскъыми хуабэми щыщІэнущ», - жиlащ Хан Садик икlи къэрал унафэр зыІэщІэлъхэр къыхуриджащ а lyaxym икІэщІыпІэкІэ хэкІыпІэ

> Абджым къыхэщІыкІа лъэмыж

къыхуагъуэтыну.

КІуэ пэтми цІыху нэхъыбэ къызэрыдахьэхын Іэмалхэр къагупсыс туризм ІуэхущІапіэ зыгъэлажьэхэм. Теплъэгъуэ телъыджэхэмрэ щхьэр шыуназэ лъагапіэмрэ зэу- рохирург, медицинэ щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБР-м Іуу къагъэсэбэпыну мурад щіэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ и щащІащ Куржым. Абы и къуршхэм ящыш Далэжьакlуэ Семэн Жаннэ.

◆ 1966 гъэм къалъхуащ публицист, КъБР-м щІыхь зиІэ и журналист, «Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и унафэщІ Къэзанш Людмилэ. Дунейм и щытыкіэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым

зэритымкіэ, Налшык уэфіу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 30 - 32, жэщым градус 18 – 19 щыхъунущ.

ШыщхьэуІум и 26,

♦Абхъазым и щхьэхүитыныгъэм и махуэщ **♦ 1908 гъэм** Тыркум япэ Адыгэ Хасэ къышызэрагъэпэшаш.

◆ 1947 гъэм къалъхуащ педагогикэ щІэныгъэхэмкІэ доктор, Педагогикэ егъэджэныгъэмкІэ дунейпсо академием и член-корреспондент Зэгъэщтокъуэ Хьисэ.

♦ 1952 гъэм къалъхуащ «Тетраграф» ООО-м и унафэщІ, ДАХ-м и саугъэтыр зыхуагъэфэща **Шакъ Елбэрд**.

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сай-тым зэритымкІэ, Налшык

пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 27 – 28-рэ, жэщым градус 19 20 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Шыуаным илъыр зымышхыжынур, гуэным илъым тогужьеикІ.

• ДифІ догъэлъапІэ

ЗимыІэм къелъыхъуэ, зиІэм ехъумэ

Къэралыгъуэ щыхъукіэ, абы и лъабжьэр зыгъэ-тылъри зыужьыныгъэ гъуэгум тезышэри ціыхубэмрэ абы я гуащіэдэкіымрэщ. Егъэджакіуэ, іэщыхъуэ, дохутыр, механизатор ирехъуи, дэтхэнэ зыми и пщіэнтіэпс хэлъщ ар зыхиубыда лъэхъэнэм къэралым къыщрахьэл а лэжьыгъэшхүэхэм, ипэ итахэм я щапхъэр чэзур къызылъысхэм гъуазэ нэс яхуэхъуу.

ИЛЪЭСИ 100 гъуэгуанэ къэзэзынэк Къэбэрдей-Балъкъэрым и тхыдэр къуэпс зырызу зэхуэзыхьэсахэмрэ ар зыхъумахэмрэ яхэтащ республикэм и хъыбарегъащіэ Іэнатіэхэм лэжьыгъэ купщіафіэ къыщезыхьэліа-

1999 гъэр екіуэкіыу лэжьапіэ схуэхъуа Къэбэрдей-Балъкъэр телевиденэм илъэс куэдкІэ къыщыздэлэжьаш режиссёр Іэшіагъэм къыхуигъэшіауэ къэплъытэ хъуну, зи къалэным жэуаплыныгъэ ин хэлъу ноби бгъэдэт Дадэ Ритэ.

ЦІыхур зыпэрыхьэ ІэнатІэм щыпхыкІын хуей мэхъу гугъуехь нэрымылъагъу куэдым. Апхуэдэхэм деж япэ лъэбакъуэхэр къыбдэзыч цІыхум елъытащ лэжьыгъэр къызэрохъулІэмрэ узэрыдихьэхымрэ.

Джылахъстэнейм хыхьэ Курп Ипщэ жылагъуэжьым къызэрыдэкіар зи напщіэм телъ ціыхубз Іущым къыдесхьэлІэ дэтхэнэ зы лэжьыгъэми ущІытегузэвыхьыжын щымыlэу lэужьыфlэу зэфlэкlырт. Нэтыным и гъэхьэзырыным гугъуехь мымащіэ пыщіащ, уи къалэныр цІыху куэдым къыбдагъэзэщІэн хуей щыхъукІэ. Къебгъэблагъэ хьэщІэм и гупсысэм, и Іуэху еплъыкІэм, и зыІыгъыкІэ къудейм, эфирым уихьэн ипэкІэ зытумыухуэфмэ, абы псалъэмакъ тэрэз дебгъэкіуэкіыну гугъущ. Ритэ и гупсысэ жаныр апхуэдэхэм деж куэд

Нэтыныр езыгъэкІуэкІым и лэжьыгъэр напІэзыпІэм ткІийуэ теухуащ, кърата зэманым и жыпхъэм икІ щымыхъукіэ. Псалъэмакъыр зэтриублэн, щымыуэн, а къригъэблэгъам зыдригъэкІу защІэкІэ телевизореплъыр зыхуеинур къыпихын... журналистым и щхьэр зытеухуар аращ. АтІэ сыт хуэдиз лэжьыгъэ а ямылъагъу щ Іыбагъымк Іэдэлъыр? – ар псори режиссёрым и фэм дохуэ икІи а тІум я Іуэху еплъыкІэр зэрызэтехуэм

елъытащ нэтыным и фІагъри. Ритэ нехьэкІ-къехьэкІ зимыІэ цІыху жьэнахуэт, апхуэдэу зэрыщытым и сэбэп къыдэмыкіыуи пхужыіэнутэкъым. Абы фіэфітэкъым тепхыну нэтыныр тэфэтелэу бгъэхьэзырыныр; зы ныкъусаныгъэ мащ эми занщі у гу лъитэнут. Апхуэдэкъабзэу, и нэіэм щіэтт лэжьыгъэм ехьэлІа уи зы Іэбэгъуэри, уи зы лъэбакъуэри. АпщІондэху зыкъызэрыщІумыгъэхуэным ухэтт,

лэжьыгъэр абы иригъэфіакіуэрт. И гушы Іэри, и ауанри, и щ Іэнак Іэ мащ Іэри зыуэ зэрыубыдыжырти, езыр абы лъагъугъуаф Іащэ щ Іэхъукіырт, пщіэ хуумыщіынкіэ іэмал имыіэу. Итіанэ, псым къыхидза бдзэжьейуэ, ныджэм укъытринэнри Іуэхум хэлът. Апхуэдэхэм деж уи шым къижынур игъэунэхуу арати, ар къыщызыкъуихыну дакъикъэм

бэлэрыгъыпІэ уригъахуэртэкъым. Махуэ гуэрым съёмкэ гугъу къытпэплъэу нэху дыкъекіащ, режиссёр уимыгъусэныр Іэмалыншэу. Ритэ къэкІуакъым. Абы хэту оператор Хьэнэ Альберт къызбгъэдыхьащ. Си Іуэху зыіутыр щыжесіэм, езыр зи гъусэу дэкІын хуей журналистым нэгъуэщІ дыщІигъури, сэ гъусэ зыкъысхуищ ащ. Альберт езыр Іэзэт, зэуэ редактори режиссёри пхуэхъуфыну. Сэ а псом зыри хэсщІыкІыртэкъым, ауэ операторым Ритэ и щыпэлъагъуу къыщІэкІынтэкъым. Ар къыздэІэпыкъуурэ, псори фіым я фіыжу тетхащ. Етіуанэ махуэм, зыри къэмыхъуам хуэдэу, къыпыгуфІыкІыурэ, Ритэ къызоупщІ, Іуэхум сызэрехъуліамкіэ. Псори тэмэмщ, режиссёри сыхуей хъуакъым, щыжыс!эк!э, мис аращ сэ уэ сигу ущІрихьыр, зыкъэзбгъэубыдакъым, Іуэхум укъызэрыхэкІыфым сеплъауэ аращ, жери ежьэжащ. Сытыт абы

хищІыкІыр сызэрыхуэныкъуэпам, ауэ ари дерст. Жэуаплыныгъэ ин хэлъут ар Іуэхум я нэхъ жьгъейми зэрыбгъэдыхьэр. Пщіащэм и хъеикіэм къыщыщіэдзауэ абы гу зылъимытэрэ лэжьыгъэм къыщимыгъэсэбэпрэ къэгъуэтыгъуейт икІи зэуэ гу лъыптэрт Ритэ и Іэр зэІусам.

Джылахъстэнейм щызекіуэ хабзэжьхэм щіапіыкіа а бзылъхугъэм хуэдэу лъэпкъ хабзэм, щэным, псэуныгъэ къудейм ехьэлІа Іуэхухэм фІыуэ хэзыщІыкІ къэгъуэтыгъуейщ, куэдым я чэнджэщэгъущ, я ущиякіуэщ. Щыіэщ ціыху, жиіа псалъэ шэрыуэр зэман куэдкіэ зэіэпахыжу. Апхуэдэщ Дадэри.

Водителу къащта щіалэм и япэ дэкіыгъуэр къыттехуат. Мо лэжьыгъэм щымыгъуазэм дэ тlур дригъэтІысхьэри, гъуэгу дытеуващ. Ритэ къысІэщІилъхьащ иджыри упщІыІуну хунэмыса лэкъум пщтыррэ унагъуэ кхъуей Іыхьэфірэ. Дунеи ахърэти дымыщіэжу ар тшхыху, къалэ дэжыпіэм дынэсауэ къыщіэкіащ.

- Ей, щІалэ, уздэкІуэр дэнэ? - щІэгубжьащ Ритэ щІа-

- Лэскэн, жыф акъэ...

- Ехьей, съёмкэ дыщыкІуэкІэ оператор нэхъ мыхъуми къыздэтщтэ ди хабзэщ, - хуилъащ аргуэру мо лажьэ зи-

Си дежкІэ зыкъегъэзэжри, водителым зэхимыхыу, «Дэ насыпыжьыр диlэти, - жиlащ, - шхын нэхъыбэ къыздэтщтатэкъым»...

Сыт тщІэнт, къалэ псор къызэпыдупщІыжу сыхьэт ныкъуэ хъуауэ къытпэплъэ операторыр къэтщтэжын хуей хъуащ. Ритэ нэсауэ творческэ цІыхут, мор-мыр жыхуаlэ кинофильм трихын щхьэкlэ, куэдрэ гупсысэн хуэмейуэ. Театрым къызэрыкІэрыху щыІэтэкъым абы езым и дуней тетыкіи, и псэлъэкіи, ауэ, ди жагъуэ зэрыхъунщи, зэчий зыбгъэдэлъ апхуэдэхэм хэlущІыІу защІнныр я хьэлым хэлъкъым.

Узыбгъэдэт лэжьыгъэр тэмэму кърыуигъэхьэлІэн щхьэкІэ режиссёр Іэзэр Іэмалищэм хуекІуэрт.

ТхылъымпІэм сеплъурэ монтажыр гугъу дехьу здэтщІым, уехьынтэкъэ псом япэу режиссёрымрэ монтажёрымрэ хьэзыру яІэщІэслъхьэн хуея сценарийр сымытхауэ, тіури си зэранкіэ нэуфіыціщхьэрыуэу лэжьэн хуей шыхъуакІэ.

- А тхылъымпІэ цІыкІу узэплъым итыр сыт? -

къызэупщІащ ар щэхуу. Зыри жысІакъым. ТІэкІу дигъэкІри, аргуэру къызиІуэкІащ - хъуакъым. И шыІэныгъэр гъунапкъэ гуэрым шынэсым...

- Хьэтыр уиlэмэ, - жиlащ, - мы тхылъымпlэ цlыкlу узэплъыр сэри къызэти, сегъэплъ, уидуду къыпіэщіэдмытхъыну щытмэ..

Нобэм къэс ар псэлъафэу къытхуэнащ, абы иужькіэ сценарий сымытхыуи сыкІуакъым.

Нэтынхэр щыдгъэхьэзыркІэ, Ритэ режиссурэм къыхэкІуэтырти, редакторхэм я лэжьыгъэми и Гуэху еплъыкіэ гъэщіэгъуэныщэхэр хилъхьэфырт икіи мо цІыху Іущым зэхуэдэў къехъуліэрт жылагъўэ гъащіэм и мызакъуэу, щэнхабзэм, литературэм, тхыдэм теухуа дэтхэнэ зы нэтынри.

Ритэ ноби пещэ фІыуэ илъагъу икІи илъэс куэдрэ гуащІэшхуэрэ зыхилъхьа ІэщІагъэм. Апхуэдэхэр зимыІэм къелъыхъуэ, зиІэм яхъумэ.

ЛЪОСТЭН Музэ.

Везувий къыщикъуэлъыкІа лъэхъэнэр

хытіыгуныкъуэр ижькіэрэ дыдэу зыкъыщызэкъуиха 79-«зи унапіэ» Везувий мафіэб- нэ гъэрщ. Абы щыгъуэ псырэ гым (иджырей Неаполь и пшахъуэ-мывэу къикъуэлъыгъунэгъущ) дыщыпсэу лъэ- ка фа **хъэнэм (ди эрэм) ипэ ита 79**- пщтырагъыр градус 700-м **нэ гъэм шыщхьэуlум и 24-м** нэблагъэр Помпей, Геркулаямылейуэ зыкъызэкъуихыу, къызыхипхъа сахуэмрэ къызыпхива магмэмрэ Іэшэлъашэм къедза Помпей къалэжь ціыкіур зэрыщіихъумэпауэ щытам.

АУЭ ЩЫХЪУКІИ, Урым къэралыгъуэжьым и курыхыу къекІуэкІа Италие хытіыгуныкъуэм и ипщэ лъэныкъуэр зи «хэку» Везувий Іуащхьэжьыр зэрымафІэбгыр а лъэхъэнэм псэуахэм я нэгу щыщІэкІа махуэр абы пэгъунэгъуу бгъэдэса жылэхэм я дежкІэ лъапсэрыхыу къыщІэкІат.

джыжьым цІыхухэм зэуэ гу лъатащ Везувий бгым Туву щхьэщыгъуэлъхьа пшэ гуэрэн фіыціэм. Афіэкіа хэмылъу, іэгъуэблагъэр зэуэ кІыфІыбзэ дыдэм хуэдэу къыщІагъэщыхъуащ, дыгъэр къыпхымыпсыжыфуи уафэр шынагъуэу зэщІэгъуэгъуащ. ЦІыхухэр уэрамхэм къыдыхьэжыфыртэкъым, щхьэнтэ хуэдэ гуэрхэр я щхьэм трамыпіауэ мафіэбгым къызыхиутІыпщыкІ яжьэ пщтырымрэ уафэм дрипхъей мывэ зэщІэплъахэмрэ зыщахъумэн папщІэ.

Везувий зи гугъу тщІы лъэхъэнэ жыжьэм ипэкій мызэмытіэу къибыргъукіауэ щытащ. АбыкІэ щыхьэту къэуирагъэкІуэкІа къэхутэныгъэхэри, а щІыпІэм щыпсэуа

нум, Стабии къалэхэмрэ абыхэм къедза къуажэ цІыкІу зыбятепсыхащ. жанэмрэ къэхъукъащІэ шынагъуэм, зэ-

рыхуагъэфащэмкІэ, цІыху мин 16-м щІигъу хэкіуэдащ. Археологие Іэщіагъэ-щіэныгъэм и гугъу тщІынщи, Помпей къалэр здэщыта щІыпіэм деж 1748 гъэм щрагъэкіуэкіа щіыті лэжьыгъэхэм я фіыгъэкіэ, зи гугъу тщіы жылэжьыр, къэхъукъащІэ шынагъуэр зэрытепсыхам хуэдэ

къабзэу, къыщІагъэщыжауэ

щытащ.

Метр бжыгъэ и Іувагъыу зэт-ШышхьэуІум и 24-м, пщэд- рипхъауэ щыта яжьэр зэбгратхъужа иужь, археологхэм къагъуэтащ къалэдэсхэм ящыщу 40-м я хьэдэхэр. Абы къищынэмыщІауэ, зэрыщыта жащ а лъэхъэнэ жыжьэм Помпей къалэм иІа уэрамхэмрэ абыхэм тета унэхэмрэ. Зэуэзэпсэу къатепсыха псэзэпылъхьэпІэм цІыхухэмрэ псэущхьэхэмрэ хуэмыхьэзыру къызэрыщІэкІар къэхутакІуэ-

хэм я нэгу къыщІэуващ. ЩІэныгъэліхэм ирагъэкіуэкІа къэпщытэныгъэхэм къызэрагъэлъэгъуамкіэ, мафіэбгым гуэрэн фіыціэу къызыхилыпщінкіа гъуэзым километр 31-кІэ уафэгум зыщиІэтат, апвыфынущ щіэныгъэліхэм хуэдизу ар къарууфіэу икіи гуащІащэу къыщІэкІати. Яжьэрэ мывэу, Іугъуэрэ пшалъэпкъхэм къызэранэк а Іуэ- хъуэу зэхэтк Іухьа хьэжкурийр рыІуатэри. Ауэ тхыдэм нэхъ еруущэт, зэхилыпщІэмрэ зэ-

зимыІэжым хуэдэу. А лъэхъэнэ жыжьэм мафІэбгыр къызэрикъуэлъыкІар

зи нэгу щІэкІа, Урым къэралыгъуэжьым и политикэ лэжьакІуэ икІи тхакІуэ Плиний НэаєІшыах а къэхъукъащіэр зыхуэдар мыпхуэдэ псалъэхэмкІэ къритхэкІыжауэ щыташ: «Пшэ фІыцІэжь абрагъуэр псынщІащэу къыджьэ-Абы хэкIvатэрт. къыхэбзэщхъукІ мафІэ бзийхэр уафэхъуэпскІым хуэбгъэдэнри хэлът, ауэ куэдкіэ нэхъ гуащІэт икіи шынагъуэт...». Везувий иужьрей дыдэу

«къышылъэпІэстхъар» гъэращ. Абы лъандэрэ бгыжьым зегъэзэпІэзэрыт, «ма мырыфэ зытрегъауэ». Арщхьэкіэ, щіэныгъэліхэм зэрыхуагъэфащэмкІэ, дэтхэнэ зы мафІэбгми зыкъыдимыгъашІзу зэман нэхъыбэ дигъэкІыху куэдкІэ нэхъ Іейщ - абдежращ абы къару нэхъыбэ дыдэ шызэхуихьэсыр. Нэгъуэщіу къыжыпіэмэ, Везувий илъэс миниті ипэкіэ къибыргъук ауэ зэрыщытам нэхърэ нэхъ гуащІэжу зыкъызэкъуихыныр зыми хуэІуакъым. Апхуэдэ къэхъу хъужыкъуэмэ, ар а Іуащхьэм и Іэгъуэблагъэм щыпсэу цІыхухэм я дежкІэ шынагъуэ ин дыдэ къэзышэ Іуэхугъуэу къыщІэкІын-

кІэри хэлъщ. АтІэми, дызэрыт лъэхъэнэм щыхьэт дызытехъуэр аращи, Помпей – уафэр «зи тепІэн» музей зэІухащ, еплъыну хуейхэм гъунэгъу зыхуащІыну хуиту. Ар ящыщщ, ЮНЕСКО зэгухьэныгъэм къызэрилъытауэ, дуней псом пшІэ нэхъ зыщыхуэщІыпхъэ, тхыдэм и щІэин нэхъ лъапІэ дыдэхэм.

Гу лъытапхъэщ «Археологие» фІэщыгъэм псом япэу узыщрихьэлІэр Пасэрей Алыджым и философ ціэрыіуэу щыта Платон къызэринэкіа и щіэныгъэ лэжьыгъэхэрщ, къызэрыщыкlуэри «блэкlам теухуауэ щыхьэт узытехъуэфыну Гуэтэжхэр» егупсысыкІэм хуэкІуэущ. ГъэщІэгъуэныр аращи, ди

лъэхъэнэм (меде) ипэ VI лІэщІыгъуэм ВавилоныщІэ зыхужа1э къэралыгъуэм и пащтыхь Набонид абы ипэкІэ псэуахэм я кхъэлъахэжьхэр здэщыт щІыпІэхэм щІытІ лэжьыгъэхэр щаригъэгъэкlуэкІырт, къыщагъуэтхэр гъэщІэгъуэн зэрыщыхъум къыхэкІыу.

Тхыдэ мыжыжьэм къызэрыхэщыжымкІэ, Урысейм и пащтыхьу щыта Пётр Езанэм унафэ ищІат езыр зи тепщэ къэралым и щІыналъэм зэман блэкlахэм я щІэину къыщагъуэт хьэпшыпыжьхэр и уардэунэм кърахьэлІэн зэрыхуейм ехьэлІауэ, и къыхуеджэныгъэр зыгъэзащІэ дэтхэнэми тыгъэ лъапІэхэмкІи егуэпылІэну къигъэгугъэу.

КЪУМАХУЭ Аслъэн.

Гъуазджэ

Щамил теухуа фильм Тыркум щытрах

Шыщхьэуlум и 12-м Мэз-уу къыщрагъэблэгъащ Тыркум щыщ актёр, сценарист ціэрыіуэ Энгин Атиллэ. Зэгуштэм шхьэусыгъуэ хуэхъуар киногъуазджэм дунейпсо мыхьэнэ зиіэ проектыщІэ гъуэгу зэрыщытехьэрщ – Щамил Іимамым теухуауэ тхыдэр зи лъабжьэ сериал трахы-

«ЭРТУГРУЛ къэхъужам» емыплъарэ темыпсэлъыхьыжарэ щыІэж къыщІэкІынкъым. Абы и пкъыр зэхэзылъхьа тырку сценарист, актёр Энгин Атиллэ иджы Кавказ зауэм и тхыдэм зыхуегъазэ. Урысейм, Тыркум, Мысырым, Сауд Хьэрыпым зыщиубгъунущ абы и лэжьыгъэщІэм. Фильмым хагъэхьэну я мурадщ Щамил Іимамым и гъащІэм щыщу мыхьэнэ хэм, къумыкъухэм, шэшэннэхъ ин зи із іыхьэхэр. Тегъэ- хэм хуэдэ льэпкъ зэбгрыщіапіэ хуащіынур художественнэ тхыгъэкъым, атІэ Дагъыстэным щыщу Іимамым и гъащіэ гъуэгур зэфіэзыгъэувэжа тхыдэджхэр зыдагъэІэпыкъунущ.

- Илъэс 35-рэ хъуагъэнщ сэ актёр, сценарист ІэшІагъэхэм сызэрыхэтрэ, - щыжиІащ Энгин Атиллэ Мэзкуу щекІуэкІа зэІущІэм. - Сэ сыт хуэдэ зэмани нэхъ сыдэзыхьэхыу щытар тхыдэм теухуа фильмхэрщ, абыхэм папщІэ сценарийхэр стхынри сфіэфіт. Сыт сыт щыгъуи сфіэгъэщіэахэр нэхъ шысфіэгъэшіэ- гъуэнт Щамил езым къыгъуэныр? Сэ сыщІэгупсыс щыщІхэр зэпытщ ціыху гъащіэр зэрызэхэт щіыкіэм. Дауэ зэ рызэтеувар зи цІэ жыжьэу lya тхыдэ лlыхъужьым и хьэлыр? ЦІыхум зищІэжын гагъ дэплъагъурт ІимапапщІэ сыт зыхуэныкъуэр? ЦІэрыІуэ хъун ипэкіэ, ліыхъужьым и гъащіэ гъуэгум дауэ зиукъуэдия? А пщіэ егъэлея паштыхь гепсом нэмыщі, сэ ціыхухэм нералхэм захуагъэм тету яхущытын хуейуэ къызолъытэ, езыхэм яубыд увыпІэм емылъытауэ. Апхуэдэ гупсысэкІэт шихъ Щамили иІар. Иджы пщІэшхуэ зыпылъ Іуэху дахэ къыспэщылъщ. Тимамым теухуа фильмым и зрагъэблэгъа нэтыным хэта, пкъыр зэфІэзгъэувэныр, и сценарийр стхыныр. И гъа- клубым» и унафэщІ ДвощІэм куууэ сыхэплъэу, ар рянов Сергей. - Мыр дукъызэрекіуэкіар зэзгъэза- нейпсо мыхьэнэ зиіэ прохуэу, щыхь зиіэ ціыху ціэрыІуэ къыщІыхэкІар нэгум риалхэм я къару илъыгъузу къыщІэзгъэувэну.

Тырку сценаристыр япэу Мэхъэчкъащепсыхар нэм щита интервьюм Энгъуащ зи ужь ихьа Іуэхум зэрыхуэхьэзырыр.

Политикэ и лъэныкъvэкіи, тхыдэ и лъэныкъуэ- пщіэ, къэрали 100-м щіикІи, мы зи ужь уихьа Іўэхур еплъыкіэ куэд щызэжьэхэуэну шхьэусыгъуэ хъункіи хъунущ. Уэ сыт Къэралхэм я Зэгухьэны-хуэдэ гупсысэ тегъэщіапіэ хуэпщІынур зэ хэплъхьэ се- дожьэ. Сыту жыпІэмэ, фириалым? Сыт цІыхухэм яжепІэну узыхуейр мы лэжьы- къалэми, щихъ Щамил здэгъэмкіэ, - щеупщіым жи-

- Іимам Щамил и цІэр сызэрыцІыкІурэ зэхызох. Нэхъыжьхэм хуаІуэтэжу абы теухуа хъыбар куэд щызокіуэ Тыркум. уи, узэщіакіуэуи, зауэліуи, Сэ сыт щыгъуи сыхуэпабгъэрт апхуэдэ лыхъужьыр нущ. Ауэ нэхъыщхьэр ар дин къызэрыдэкІуэтеяр къэс- лэжьакІуэу зэрыщытарщ. кlэ. Тхыгъэр хьэзыр хъумэ, щіэну. Си дежкіэ мыхьэ- Іимамым ипэрей ислъа- абы и ціэри зэхэтхынщ.

загъ и лъэныкъуэкІи къэзгъэлъэгъуэну. Лакхэм, авардзахэр зэкъуигъэувэри, зы мурадым иришэлІэфащ шихъ Щамил. Ди зэманым нэхъ дызыхуэныкъуэ дыдэ хьэлхэм ящыщщ ар. ФІы гуэрым и хъуреягъкіэ апхуэдэу ціыхухэр зэгурызы-гъзіуэфхэр къыдомэщіэкі. Сэ сызэреплъымкІэ, Щамил Іимамым КъуэкІыпІэ Кавказ Ищхъэрэм зэкіэщіэхуауэ шыпсэуа лъэпкъхэр, нэмэз щыгъэм ириблэм ещхьу, Іиманым и ІуданэмкІэ зэрипхащ. Абы укъыфІэкІмэ, сэ зыхищІэу зэрыщытар. Бийм щытекІуэкіи, и щхьэкіэ щытыкіэ гугъусыгъу гъащІэм щригъзувэм дежи, зэхуэдэ лъамым. Ар псэуху зыщІэбэнар мамырыгъэрщ. Уеблэмэ гъэру щаубыдам щыгъуэ, къабгъэдэкІыу къыщыхуащІауэ щытащ Бытырбыху. Нэхъыбэжу ар

щагъэлъэпІащ Истамбыл, тырку сулътІаным и сэрейм. проектыр тырку гупыж къудейуэ щыткъым, - жиlащ тырку сценаристыр «Дипломатхэм я дунейпсо ектщ. Иджыпсту тырку сезэрыщытри, Энгин Атиллэ абы нэхъ щылъэрызехьэхэм зэращыщри тщІэзэретшэлІар. Тхыдэм и гъэІэтыну дыхуейуэщ фильмым иужь дызэрихьар. «Эртугрул»-р, псалъэм пагъум ящэхуащ. Нобэ дыдэ Мэхъэчкъалэ докІри, Мэз-куу долъатэ. Абы Хьэрып льмыр Мэккэми, Мадинэ щыІа Мысырми, Тыркуми щытрахынущ. Тхыдэ пэжыр наіуэ къэтщімэ, абы Урысейм и мыхьэнэри нэхъыщІэхэм Здэщытыпхъэм игъэувыжынущ. Щамил дзэзешэкъэрал ліыкіуэуи пхужыіэ-

нэшхуэ иІэщ ар цІыхугъэ и мым и хъугъуэфІыгъуэхэр лъэныкъуэкІи, унафэщІ Іэ- щызэбгригуэшыкІырт нейм. Дин куэд щызэрахьэ Урысейр нобэ хуэныкъуэщ муслъымэнхэмрэ танхэмрэ, Ибрэхьим (Авраам) бегъымбарым къыбгъэдэкІа динхэр зезыхьэхэр зэзышэлІэн апхуэдэ Іэмал. Аращ хьэрып къэралхэри мы проектым къыщеувэлар.

Дворяновым зэрыжиІэмкіэ. фильмым текіуэдэну мылъкур къызэзыгъэпэщыр езыр зи унафэщІ ІуэхущІа-пІэрщ: «Мыр зыгуэрым и щхьэзакъуэ гупыжкіэ къежьа Іуэхуу щыткъым. Зы Іуэху еплъыкіэ гуэр нэхъ укъуэдияуэ къэдгъэлъэгъуэнми дыхуэсакъынущ».

Энгин Атиллэ щогугъ фильмымкІэ илъэс 35-рэ хъу къэхъукъащІэхэр къызэщІиубыдэфыну, и кІыхьагъкІэ Іыхьэ 12 хуэдиз хъуну хуегъэфащэ.

Тырку сценаристыр Мэхъэчкъалэ щыІэху цІыху куэд зригъэцІыхуащ, зэІущІэ зыбжанэми хэтащ. Абыхэм язщ «Черновик» газетым и редакцэм щекіуэкіа пресс-конференцыр. Къыхуагъэува упщІэхэм жэуап щритым, сценаристым къыпкърыщырт лэжьыгъэм псэ хьэлэлкІэ зэрыбгъэдыхьэр.

«Сэ шэч къытесхьэркъым, жијащ Атиллэ упщјэхэм я зым пэджэжу, - мин бжыгъэу зэхэт урысыдзэм зауэлІ щхьэ бжыгъэ мащіэкіэ пэщіэтыфа Щамил шынэ жыхуаІэр ищІэххэу зэрыщымытам. ИтІани, ари цІыхут. Зыгуэрым къимыгъаскІэ псэ щыіэ? А упщіэм и жэуапыр къэдгъуэтмэ, лІыхъужьыр къэтцІыхупэнущ. Зы пычылэщ. Дагъыстэн телевиде- уэщ ар лэжьыгъэм къы- гъуэ хэтщ сценарийм, Іимамымрэ абы и шхьэгин Атиллэ къыщигъэлъэ- пэжым и щхьэр къед- гъусэмрэ я пхъум плъыржьэрыр щхьэщахуну яужь иту. Мис, нтІэ, езыр яукІынкІэ мышынэу пащтыхьыдзэ абрагъуэм хахуэу пэщІэувэф ліым и пхъур ІэщіэліэнкІэ мэшынэри, Алыхьым йолъэІу ар къыхуригъэлы-Фильмым сценарий щІыхуатхым и мыхьэнэ нэхъыщхьэр аращ: цІыхур къызэрымыкіуэ щытыкіэ ирагъэувэу, и хьэлыр наlуэ Мы теплъэкъащІыну. гъуэхэмкІ́э дэ ди ислъам дунейм и закъуэкъым зызыхуэдгъазэр. Іимам Щамил и тхыдэр зэрыдунейуэ зэхедгъэхыну дыхуейщ».

Роль нэхъыщхьэр зыгъэзэщІэнур иджыри къыхахакъым, Энгин зэрыжиІэм-

сэлам узох! Ди щіэджыкіакіуэхэм я Урыс-Кавказ зауэм хэкіуэда**гулъытэ хуэфащэу къыт-** хэм я мывэ.

AALIE ITCARES

Экономикэ

Кавказ

Ищхъэрэ

щохъу Налшык щекіуэкіа

«Си щІыналъэ» фестива-

ган къалэм щыщ коррес-

пондент Шушаринэ Мари-

нэ ди къалащхьэм и щІыхь-

кІэ итхыжа репортажыр:

«Налшык ущіэкіуэ хъун

«НАЛШЫК ущІэкІуэ хъун

щхьэусыгъуэхэм язщ тылым

и лэжьакіуэу, трактористу,

комбайнеру щыта си анэш-

и пхъум къысхуигъэна уэ-

сятыр. Си нэгу къыщІоувэж

розэхэмрэ псей щхъуан-

тІэхэмрэ яхэту ар къызэры-

гуфІыкІ сурэтыр. «Налшык,

1967 гъэ», - жиlэу тетхат абы.

Илъэс куэд хъуащ си анэш-

хуэр зэрызимы эжрэ. Ауэ

куэд щІауэ сызыщІэхъуэпс

гуращэр «Си щІыналъэ»

фестивалым и фІыгъэкІэ

Налшык, сэлам узох! Сэ

Курган жыжьэм сыкъикІ-

ри, си ныбжьэгъужьхэм са-

къалэ»,

къалэ» - апхуэдэущ мыбы

зэрытепсэлъыхыыр ди фес-

тивалым и президент Фоми-

на Еленэ. А насып жэнэтым

къэрым и хьэщІэхуэфІ

гъар гъущ гъуэгу станцым

щыщІидзащ.

Абы дыщыпсэуну «Маяк»

къэрым ирагъэІэпхъукІри,

1957 гъэм я къуэ цІыкІур и

Налшык щызекІуэ хабзэ-

хэмрэ абы дэт ухуэныгъэ-

хэмрэ дэзыгъэцІыхуар экс-

курсовод Дарьещ. Республи-

кэм тхыдэ гъэщІэгъуэн иІэщ.

КъызэрыщІэкІымкІэ, ар 1822

къалэу иухуащ. И хъурея-

щІынальэр Урысейм зэры-

гухьэрэ илъэс 400 зэрыри-

къум и фэеплъым. Идар Тем-

Тыркумрэ Кърымымрэ зэ-

зэрызэІэпахам, урыс лъэп-

зэрызэрыубыдам

хуэхъу дэфтэрырщ.

дуллэхь-гуфІэрей

рэтхэр тесхырт.

гъусэу къэкІуэжащ.

цІэми къыхощ.

Абдуллэхь

сыкъыпхуэкІуащ.

дыщригъэблэ-

«Жэнэт

Аб-

къыс-

балъкъэр-

къызэхъулІащ.

«Насып

щхьэусыгъуитху».

• ЗэІущІэхэр

Налшык,

къыщо1эзэ зыгъэпсэхуп1элым шытекіуахэм яз, Кур- хэмкіэ ціэрыіуэщ. Ахэр къалэбгъум щызэхуэхьэсащ. Сэ нэхъыбэу зи гугъу сщІыну сызыхуейр дыщыпсэуа «Маяк» хьэщіэщырщ. Ухуэныгъэр граф Долинский жыхуаІэм и унэу щыта, тхыдэархитектурэ хъугъуэфІыгъуэхэм хабжэ. Зауэ зэманым ар сымаджэщ ящІат. Иджыпсту - зыхуей хуэза зыгъэпсэхупіэщ. Шордакъ зыбхуэ Черепановэ Софье Исаак гъэдэт пэш зэлъы Іухахэр, удзкІэ къзухъуреихьа лъэс зекІуапІэхэр, псей щхъуантІэхэр уолъагъу. къыщІиуда псы хущхъуэм къыхэщінкіа зыгъэпскінпіэр псом нэхърэ нэхъыфІыжщ.

Налшык псы хущхъуэкІэ

Гуапэу къытхущыт лэжьакІуэхэм пщэдджыжьышхэмрэ шэджагъуашхэмрэ тхузэблах. Сыт иджыри зызыгъэхъужыну къэкіуа ціыхур зыхуэныкъуэр? Налшык укъыщІэкІуапхъэ щхьэусыгъуэщ нартсанэм и ІэфІыр зыхэпщІэнри.

Ауэ Налшык зищІысыр нартсанэмрэ зыгъэпсэхупІэхэмрэ я закъуэкІэ къыбгурыІуэнукъым. Къалащхьэм лъэпкъ шхыныгъуэхэм я нэхъ Іэфіхэр зыщыіубси дежкіэ Къэбэрдей-Балъ- гъэхуэфынущ. Ар си фіэщ щыхъуар «Сосрыкъуэ» ресторан ціэрыіуэм сыкіуа нэужьщ. Сом 300 зи уасэ кlaпсэ гъуэгум дакъикъихкІэ урокІуэри, псысэм укъыпежьауэ абдежым щытт. щохутэ! Кизиловкэ ЦІыкІукІэ зэджэ бгыщхьэр щіэращіэу хьэщІэщым дынигъэсыху, зэлъыІухащ. И Іэр шияуэ мафіэр зыіыгъ ліыхъужьым щхьэм къыхэщІыкІащ «Сосрыкъуэ» рестораныр. ЛІыпенсионерщ. Къыщалъхуар хъужьым иджыри «мывэм Къыргъызырщ. 1944 гъэм и и къуэкlэ» йоджэ. ПщІантіэадэ-анэр Къэбэрдей-Балъ- ри ресторан кіуэціри зыплъыхьыпІэщ. Псори нартым и гъущІ тажым и кІуэцІым

> Зыкъэзумысынщи, Налшык сызэрыщыІэрэ мыбы щэнейрэ сыкъэкІуащ. Рестораным щызэблах ерыскъыхэм я нэхъыбэр, зэры-

шык! Ерыскъым гъыр пхуэмы уэтэнщ. Абы и щхьэусыгъуэр фщіэрэ? Ахэр къызыхащіыкіыр щіым къытраха ерыскъы къабзэ защІэщи аращ. Республикэм езым и теплицэхэр и эжщ, хадэхэм пхъэщхьэмыщхьэрэ мэракіуэрэ щагъэкі, уней зэрахьэ, бжьэ ягъэхъу. Аращи, дэт-

публикэм ІуэхущІапІэ зыбжанэ щолажьэ лырэ гъэшрэ къыщыщІагъэкІыу.

къэрыр илъэси 100 ирокъу. къызэрырагъэблэгъэным

Налшык сызэрыщыІа махуитхур, лъэпкъ куэду зэхэт республикэм щыслъэгъуа гъэхьэщІэкІэр игъащІэкІи сигу илъынущ. Си гуращэр ізэхъуліаш. Иджы сэри си анэшхуэм и сурэтым хуэдэ дыдэ сиІэщ. «Налшык. «Си щІыналъэ», 2022 гъэ» жиІэу зытет, Шушаринэ Маринэ

ТІэкіу дэкімэ, Курган сыкъыщыхутэжынущ. шэч къытесхьэркъым Іэмал имыІ эу мыбы къызэрызгъэзэжынум. Иджы си vнагъуэр, си сабийхэмрэ къчэрылъху-пхъурылъхухэмрэ си гъусэу».

жысіауэ, лъэпкъ шхыны-

гъуэщ. «Сосрыкъуэ и ма-

фІэр» - плъыжьу гъэжьа лы

Политикэ

Жылагъуэ

Іуэху

хозяйствэхэр хэнэ зыми и Іэнэм шэи, шати, кхъуейлъалъи, тхъуцІыни, кхъуеи, нэкулъи, лыи ни, кхъуеи, нэкульи, лый телъщ. Лейр бэзэрым щащэ, къалэм апхуэдэ зыбжанэ дэтщ. Абы нэмыщI, рес-

Мы гъэм Къэбэрдей-Балъ-Налшык дыщыІэху ди нэгу щІэкІащ къалэм и теплъэм зэрызихъуэжыр. Псоми я унэхэр зэлъыІуах, хьэшІэхэр хуэдэу. Іэнэ къагъэувынурэ. гъунэгъухэм, ныбжьэгъухэм къеджэнущ, УрысейкІэ зэджэ зы унагъуэшхуэм зэрыщыщыр ягъэлъэпіэн щхьэ-

къызэрыщ сурэт.

• Узыншагъэ

шыфэ лышхыр ягъэхъуж

Ипщэ федеральнэ округым зэи щымы а Іуэхугъуэу Ростов къалэм и онкоцентрым и дохутырхэм щІыфэм иіэ сэкъатыр микрохирургие Іэмалкіэ ягъэхъуж

ЩІЫФЭМ къеуэліа лышхыр зэрагъэхъуж операцэ лізужьыгъуэщіэр япэ дыдэу Урысейм и Ипщэ округым щащІыу аращ. Апхуэдэ микрохирургием и фіыгъэкіэ лышхыр шІыфэм трагъэкъэбзыкІым и мызакъуэу, уІэгъэр псынщізу, лъзужьыншэу мэгъущыж. Къыхэгъэщыпхъэщ, мы операцэ лізужьыгъуэмкіз кърагъэж щіыфэр, лыр, лъынтхуэр езы сымаджэм и щІыфэ узыншэм кърахри, трабзэж

Микрохирургиер щрагъэкіуэкікіэ къагъэсэбэп иужьрей микроскопхэр. Абы хуиту уегъэлъагъу узыр зыпкърыт налъэхэмрэ узыншэхэмрэ. Аращи, щІыфэм лейуэ хэІэбэркъым, лажьэ зимы!э лъынтхуэхэр Іисраф ящ!ыркъым.

- Иужьрей Іэмэпсымэхэр къэдгъэсэбэпу микрохирургием и ІэмалыщІэр дгъэунэхуащ иджыблагъэ. Абы и фІыгъэкІэ операцэр щрагъэкІуэкІа махуэ дыдэм уІэгъэм щІыфэ, лъынтхуэ, лы узыншэ трабзэж, щІэх дыди мэкіыж, операцэ нэужьым ціыхум къефыкі узыр къеныкъуэкъуркъым, уеблэмэ узыххэкъым. КъищынэмыщІауэ, уlэгъэ иlауи имыlауи къыпхуэмыщlэу, хогъуэщэж, - жеlэ Пышх узыфэхэмкіэ медицинэ къэхутакіуэ іуэхущіапіэм и унафэщІ, РАН-м и академик Кит Олег.

Нобэкіэ апхуэдэ операцэ ціыхуищым щыхуащіащ Ростов. Япэу ар зыгъэунэхуар Ростов областым щыщ, илъэс 70 зи ныбжь бзылъхугъэщ. Ар иджыри сабий ціынэу и лъакъуэр мафІэм исри, и лъэгуажьэ зэрытыпІэм фэбжьышхуэ игъуэтат, къыщикіухькіэ узу, щіыфэр зэпытхъыу, уэтэпс къижу. Ауэрэ зэпытхъа и щІыфэр лышх хъужат. Узыфэ шынагъуэм иубыда фэр трагъэжащ, и щіыбым щіыфэ узыншэ кърахри, лъакъуэм трабзэжащ дохутырхэм.

Лышхыр тедгъэжа нэужь, сантиметр 27х12 хъу лы цІынэр зыгуэркІэ зэхуэщІыжын хуейт. Абы папщІэ, бзылъхугъэм и щІыбым лы узыншэрэ лъынтхуэрэ къидгъэжри, и лъакъуэм тедбзэжащ, лъынтхуэхэри зэпыддэжащ. Операцэр фІы дыдэу зэфІэкІащ, сымаджэм етІуанэ махуэм хуиту къикlухьырт. Абы зэрыжиlамкlэ, къ-игъэщlа илъэс 70-м къриубыдэу япэ дыдэ и лъакъуэр къемыузу зекІуэу арат, - къыхигъэщащ онколог Аушевэ

ЕтІуанэу апхуэдэ операцэ зыхуащІар Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ цІыхухъущ. Абый и лъакъуэм щІыпІэщІэпІэкІэ зыхиубгъуауэ лышх иІэт. Япэми хуэдэу, сэкъат зыгъуэта щІыфэр трагъэжри, и щІыбым къраха лы узыншэр трабзэжащ.

Ещанэу микрохирургие зыхуащ ар Ростов областым щыщ бзылъхугъэщ. Абы и лъакъуэм и фэр лышхым иубыдри, лымрэ къупщхьэмрэ хыхьэжат. Хирургхэм къыхэбэгык ар кърагъэжри, бзылъхугъэм и адрей лъакъуэ узыншэм къраха лыр, псантхуэхэр, лъынтхуэхэр хадэжаш. Къищынэмыщауэ, и ныбэм къытрагъэжа щіыфэмрэ лымрэ къагъэсэбэпащ.

Апхуэдэ сымаджэхэр лышхым къы эщахын папщэ нэхъапэм и лъакъуэр пахынут. Иджы микрохирургием и фіыгъэкіэ апхуэдэ шыіэжынукъым, - жиіаш Аушевэм. Гу лъытапхъэщи, микрохирургиер пщ эншэу щрагъэкіуэкі Ростов щыіэ Іуэхущіапіэм.

МЫСНИК Аллэ.

• ЩІыуэпс

Хы Щэхум и ІэпапІэ

Дуней псом и щіэныгъэліхэр ирипіейтейуэ кіэльопль хы Щэхум пластикэ кіэрыхубжьэрыхухэм къыщагъэхъуа «ІэпапІэм». Зэрыхуагъэфащэмкіэ, мы зэманым абы и инагъыр метр зэбгъузэнатіэ мин 700-м щегъэжьауэ мелуан 1,5-м, и хьэлъагъыр мелуани 100-м нэсащ икіи абы хэхъуэ зэпыту макіуэ. Ар къызэрыкІэрыху щыІэкъым километр мин 590-рэ зи инагъ Мадагаскар хытІыгум.

ХЫ ШІЫІУХЭМ шызэтрихьэ пластик кіэрыхубжьэрыхухэр псом нэхърэ нэхъ шынагъуэщ: ар щызэпкърыхукіэ къыхэкі щхъухьыр хым хэс псэущхьэхэмкіэ, абыхэмкіэ шхэ бзухэмкіэ, ціыхумкіэ шынагъуэщ. Къищынэмыщіауэ, апхуэдиз и инагъыу зэрыубыда пластикхэм хым хидзэ дыгъэ бзийр егъэмащіэ, абы докіуэд бдзэжьей лізужьыгъуэ

Апхуэдэ щытыкіэр къэзыгъэувыіэнур илъэс куэдкіэ мыф-мыщу къанэ пластик пкъыгъуэхэм я піэкіэ. шіыми псыми зэран хуэмыхъу пкъыгъуэщІэхэр къэгъэсэбэпыным, Іуэхур кІасэ мыхъу щІыкІэ, хуэкІуэнырщ. Абы папщіэ ерыскъыхэкіхэр зралъхьэ пластик къэпхэр, зэ фізкіа къамыгъэсэбэп хьэкъущыкъухэр, псы иту ящэ птулъкіэхэр гъэкіуэдын хуейщ, - жаіэ щіыуэпсыр хъумэным елэжь зэгухьэныгъэхэм щыщхэм.

ЦІыхухэм я сэбэп зыхэлъым псынщіэ дыдэу зытезыухуэ Японием апхуэдэ «пластик хытІыгухэм» кхъухьлъатэ телъэтыкІыпІэхэр, хуабэщхэр, уеблэмэ металлургие комбинатхэр щиухуащ, Токио псыдэжыпІэм щызэтрихьа кІэрыхубжьэрыхухэм я гущІыІум къыщызэІуахащ спортымкІэ утыкухэр, музейхэр, зыплъыхьыпІэ паркхэр. Апхуэдэу ахэр щытыкіэ гугъум къикіащ, къэрал гъунапкъэхэми зрагъзубгъуащ. Японием и щапхъэм тету Сингапурым

жыг хадэхэр хисащ. Ар псори хъарзынэщ, ауэ мыгуры уэгъуэр пластик птулъкіэхэм ит псым а зи гугъу ящі пкъыгъуэхэр куэд-мащіэми хыхьэу щыжаіэкіэ, а хуабэщхэм къыщагъэкі хадэхэкіхэмрэ жыгхэм къапыкІэ пхъэщхьэмыщхьэхэмрэ нэхъ шынагъуэ-

жу къалъытэ микропластикыр нэмысыр пэж? Итlанэ, псы дэжыпlэхэм ар щызэтепlыгъэф щхьэкlэ, хы Щэхур зи инагъым, зы щІыпІэм икІмэ, адрейм кІуэуэ къыщызыкІухь хытІыгур дэнэ и деж къыщыщызэтебгъзу-

выІэфынур? Ар хъунт, гуэлыр хэмыхъуэу и пІэм иттэмэ. Дунейм щыціэрыіуэ океанограф Чарльз Мур и гъуэгуанэ тхыгъэхэм 1997 гъэм къызэрыщыхигъэщамкІэ, хы Щэхум щызэпича гъуэгуанэ кlыхьым зы щlыпlэ къабзэ

щрихьэл акъым - нэм къиплъыхьыр пластик пхъэнк ийщ. Псалъэм папщіэ, США-м и къухьэпіэ лъэныкъуэм къыщыхадзэ кіэрыхубжьэрыхухэр хы Щэхум и хытіыгум илъэси 5 палъэм нэсынущ, къуэквып Азием и фейр

гъуэгу зэрытетынур зы илъэсщ. - ЦІыхур пхыкlащ мывэ, домбеякъ, гъущі ліэщіыгъуэхэм. XXI илъэсищэр пластикэм и ліэщіыгъуэу ди щіэблэм къыхуэнэну дыхуэмеймэ, мыпхуэдэ бжыгъэхэм гу лъыттапхъэщ: зы дакъикъэм хуэзэу дуней псом пластик къэпу зы мелуан щащэ, зы илъэсым къыщ агъэк ыр тонн мелуан 380-м нос, - къыхагъэщ щІэныгъэлІхэм я къэхутэныгъэхэм.

ЛЪОСТЭН Музэ.

Илъэсищэм щІигъуахэм я бжыгъэм хохъуэ

• ГъащІэ

Дэтхэнэ къэралым ущыщмэ, нэхъыбэрэ упсэуну? Хьэмэ ар зэлъытар укъызыхэк а лъэпкъра? Японием илъэсищэм щ игъуахэм я бжыгъэр кіуэ пэтми щыхохъчэ. Сыт абы и щхьэусыгъуэ нэхъышхьэр?

КАВКАЗЫМ щыщ гуэр тыкуэным къэкІуат, жи, кІэстум зэфІэтитІ къишэхуну.

- Ди адэ, сыту пщІыну кіэстум зэ-фіэтиті? Уэ илъэс 80-м ущіигъуащ, зыр блэжьэну ухунэсарэт! Пэжщ, пэжщ! Зыр - сысейщ, адрейр - ди адэм щхьэкіэ.

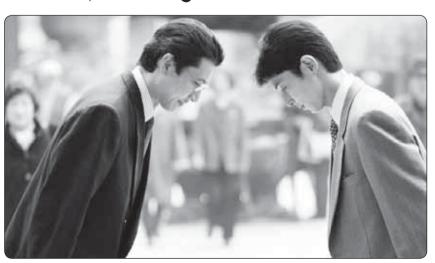
Уарэ! Уи адэри псэууэ жумы-Іэ?! Ар илъэси 100-м щІигъуа къышІэкІынш?

ЩІигъуакіэ щіигъуащ, ауэ ди адэшхуэм къешэри, нысашэм екlyрэ ещхьу дыхэмыту дауэ хъун?

Уи адэшхуэми?! Уи адэм и адэр псэууэ ара?! Абы ищІыІужкІэ къэшэн гукъыдэжи иІэу? - Уэлэхьи, езыр хуэмейт, ауэ и

адэм къыхуидэркъым! «Гъащіэ кіыхь ухъу!» - нэхъыщіэ псоми зэрызыхуагъазэ кавказ хъуэхъум и мыхьэнэр Іеин хуейкъым. ГъащІэр нэхъ кІыхьыху нэхъыфІщ,

сыту жыпіэмэ, ціыхум фіы нэхъыбэ

казырысхэм жьыщхьэ махуэу къазытеунахъуэ цивилизацэр къызэрытнэхъ мащІэ хъуащ. Иджы узыншагъэм и піэ «Іэмалыщіэхэр» къоувэ, псэун хуейуэ къыпфІигъэщІу.

ищІэну Іэмал нэхъ иІэщ. Зэманыр жьыхуегъэзэкІ хъуа цІыхур» лейуэ Ізуэлъауэншэмэ, хьзуа къабзэмрэ къззыгъэлъэгъэну хэтхэм яхуэерыскъы узыншэмрэ хэпсэук кав- мыдэу, Японие къэралыр куэд щауэ йолэжь ціыхухэр нэхъ гъащіэ кіыхь хэхуэр мащІэкъым. Ауэ цІыху цІыкІур зыщІ Іэмалхэм. КъызэрыщІэкІымкІэ, иужьрей илъэсхэм къэралым хэlэбэрэ, ди лъахэгъухэм къапсэур щыхэхъуащ илъэси 100-м зи ныбжьыр щхьэдэха цІыхухэм я бжыгъэм. Илъэс 15 хуэдиз дэкІмэ, мылъку нэхъыбэ зиГэр нэхъыбэрэ апхуэдэхэм я бжыгъэр мелуаным щІигъуну жаіэ. Къэралыгъуэкіэ «Экономикэм къыхуэмыщхьэпэж къапщтэмэ, апхуэдэ ехъулІэ-

ныгъэ зыми имыІэу аращ.

Нэхъыбэм ар японхэм бдзэжьей цІынэрэ хым къыщыкІ къэкІыгъэхэмрэ куэду зэрашхым хуахь. Ауэ а шхыныгъуэ дыдэхэр зиІэ къэрал хэр мащІэкъым, пхъэщхьэмыщхьэрэ хадэхэкІым хэпсэукіыу, итіани я гъащіэр кіэщіу.

Японхэм ятеухуауэ къызэlуа-

ха щэхур нэгъуэщі зыгуэрщ. КъызэрыщІэкІымкІэ, мыбыхэм я закъуэщ цІыхум щыхуэзэкІэ абы и гукъыдэжыр зэрыхуимыкъутэным хуэсакъыр. НэгъуэщІу жыпІэмэ, и жагъуэ хъун псалъэ къызэрыжьэдэмыкІыным кІэлъоплъ. «Дэри апхуэдэу дыщытщ», - жызыІэныр дапщэ? Пэжщ, ар дэри ди хабзэщ. Ауэ сытым хуэдэу Іэзэу кІуэцІытшыхьрэ дэ псэлъэгъум етіуэкіыну дызыхуей, зыри жедмыІа хуэдэу и гур изущэбыхьыну «пэжыр».

Армырауэ пІэрэ японхэм зыми хуумыгъэдэфыну экономикэ зызыужьа щІаІэ зэпытыр? Уеплъынкіэ, абыхэм прунж щыхасэн щіыи къалэ щаухуэн щІыпІи яІэкъым. ЩІыналъэ хъугъуэфІыгъуэхэр и зыщрегъэгъупщэ.

къэралым. Итlани, дунейм нэхъ бейуэ тет щІыналъэхэм язщ. Ику ит улахуэу Японием къыщахь доллар минищрэ ныкъуэрэ. Зыужьыныгъэм и щэхур дэтхэнэ

куэдкъым хытІыгу зыбжанэм тес

зыри и бзэгум и ІумпІэр имыутІыпщу зэрырагъасэрщ. Гупсысэ бзаджэм, псэлъэгъум и гукъыдэжым и мызакъуэу, абы и къэкІуэнури зэрызэтрикъутэр къагурыІуауэ, японхэр «хьэуэ» псалъэр я бзэм хадзыжам ещхьу мэпсэу.

Уи жагъуэ зэрыхъущи, куэдым къагуры уэркъым е я фіэщ хъуркъым гупсысэ бзаджэм ар къызыб гъэдэкіри зэкіуаліэри ныкъуэдыкъуэ зэрищІыр. Нэрылъагъуу Іэпкълъэпкъым сэкъат игъуэтыныр зы гуауэмэ, гум фІыр къимытэджыкІыжыныр иужькІэ къебгъэгъэзэжыну Іэмал зыхуумыгъуэт гуауищэщ, сыту жыпіэмэ, хьэл пхуэхъуам зыщыбгъэужыфыркъым. ТЫНШУ Аращи, гъащІэ кІыхь къэзыгъэщІэну хуейр японхэм ядрыреплъеи, зэпсалъэм и жагъуэ хъуну псори

«Махуэкум» и къыдэкІыгъуэр зыгъэхьэзырар ЧЭРИМ Марианнэщ.

уэрэдыжьхэр

уэрэдыжьхэм

КъБР-м и цІыхубэ артист

щІыхь

Фестивалым хэта ныб-

ЩОМАХУЭ Залинэ.

Сурэтхэр Къарей Элинэ

жьыщІэхэми щІыхь тхылърэ

фэеплъ саугъэтхэмрэ ира-

тхылъ

трихащ.

Пасэрей

«Си лъахэ - си уэрэд»

хэм я япэ ныбжьыщІэ фестиваль мы махуэхэм Налшык щекіуэкіащ.

ЩОДЖЭНЦІЫКІУ Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и пэlущlэ пэшым Зырамыку и гъащІэмрэ лэжьыгъэхэмрэ ятеухуа сурэтхэм я гъэлъэгъуэныгъэ гъэшІэгъуэн щегъэувэкІат.

Къэбэрдей-Балъкъэрыр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэси 100 шрикъум ирихьэліэу зэхаша пшыхьым ди республикэм и къалэ, къуажэ псоми къикІа, зи ныбжьыр илъэси 8 15-м итхэр хэтащ.

ЗэlущІэм зыкърезыгъэхьэліахэм ягу къагъэкіыжащ лъэпкъылі щэджащэ КъардэнгъущІ Зырамыку и гъащІэ гъуэгуанэр, ди щэнхабзэм хуищІа хэлъхьэныгъэр. Абы зэхуихьэсыжу ди деж къэ-сыжа уэрэдыжьхэм я мыхьэнэм шхьэхуэу и гугъу щашІаш зэхыхьэм.

КъБР-м щэнхабзэмкІэ и министр Къумахуэ Мухьэдин рыиным тепсэлъыхьаш.

А фІэщыгъэм щІэту зэlущІэр къыщызэlуихым - КъардэнгъущІ Зырамыку **КъБР-м и цІыхубэ артист**, лъэпкъ щэнхабзэмрэ лъа- и гъащІэ гъуэгуанэр ди Къардэнгъущі Зырамыку и хъума хъунымкіэ мыпхуэдэ имыіэу епхащ. Икъукіэ си гуафэеплъу пасэрей уэрэдыжь- фестивалхэм я мыхьэнэр зэ- пэщ мы гъэм къыщыщ эдза-

уэ пасэрей уэрэдыжьхэм я

• Псапэ

Полицейхэм лъы ят

Урысейм щыпсэу лъэпкъхэм я щэнхабзэ хъу- шхуэ зэриіэм, сыт хуэдэ дагъуэфІыгъуэхэр ным хуэгъэпса илъэсым къыщыхутэнкіэ хъунущ іэхыхьэу екlуэкl «Культура «Донорство донорству» объединяет» урысейпсо акцэм ипкъ иткіэ Прохладнэ къалэм ЩэнхабзэмкІэ и унэм и утыкум деж щекІуэкІащ «Лъы тыи, цІыху гъащІэр къегъэл» Іуэхур.

АБЫ жыджэру хэтащ Урысей МВД-м и «Прохладненский» къудамэм и лэ-

жьакІуэхэу къэрал автоинспекцэм, балигъ мыхъуахэм я ІуэхухэмкІэ ІэнатІэм, плъыр-пост къулыкъумрэ полицэм и участковэ уполномоченнэхэмрэ ящыщ-

хэр. Хабзэм и хъумакіуэ дэтхэнэри щыгъуазэщ гузэвэгъуэ хэхуам и чэзум дэІэпыкъуэгъу етыным мыхьэнэ**хъумэ-** къикъэми сымаджэщым мал имыІэу лъы зыхэкІапхъэ цІыху.

- Мыпхуэдэ акцэхэр егъэкіуэкіыным зы ціыху гъащіэкъым къригъэлыфынур, жаІэ полицэм и лэжьакІуэ-

Полицейхэм я фІэщ мэхъу ята лъым абы хуэныкъуэ цІыхухэм я узыншагъэр зэрихъумэнур.

БАХЪСЭН Азэмэт.

• УФСБ-м къет

Дэтхэнэми хуэфащэ тезыр тралъхьэ

КъБР-м щыІэ УФСБ-мрэ МВД-мрэ я лэжьакіуэхэм хабзэншагъэкіэ наркотикхэкіхэр игъэкіыным пэщіэт Іуэхухэр ирагъэкіуэкіыу яубыдащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщхэу хуит ямыщІ пкъыгъуэхэр республикэм щигъэкІыным пыщіахэр.

КЪЫЗЭРЫЩІАГЪЭЩАМКІЭ, шэч зыхуащіхэр пыщіащ КъБР-м и щІыналъэм наркотикхэкІхэр куэду къишэным икІи щигъэкІыным. Къытрахащ «героин» наркотикхэкІ кг 1,343-pa.

Налшык къалэ судым и унафэу къару зыгъуэтам ипкъ иткіэ Аргъэщокъуэ М. Б., Аргъэщокъуэ З. Ю., Маргъущ Р. Б. сымэ къуаншэу къалъытащ икІи колоние ткІийм дэтхэнэми тралъхьа тезырыр щапшынынущ - илъэси 10-рэ мази 3-кІэ, илъэси 10-кІэ, илъэси 8-рэ мази 6-кІэ исыну тралъхьащ

УАРДЭ Женя.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и дзэ комиссариатым къыхех запасым щыіэхэу контракткіэ къулыкъур езыхьэкіынухэр. Зэгурыіуэныгъэр зэращіыліэ піалъэ кіэщірэ (мазищкіэ) кіыхьу (зы илъэскіэ, илъэси 3-кіэ).

Дзэ комиссариатым къет

КЪУЛЫКЪУ зыщІэнухэр ираджэ къызэрагъэпэщ «Къэбэрдей-Балъкъэр» полк хэхам и 42-нэ мотострелковэ дивизэм. Ираджэныр ирагъэкlуэкl «Дзэм къулыкъу щыщlэн къалэнымрэ къулыкъур ехьэкІынымрэ ятеухуауэ» федеральнэ законым ипкъ иткІэ. Контрактыр иращІылІэ Урысей Федерацэм и цІыхуу нэхъапэкІэ къулыкъур езыхьэкІахэу воинскэ звание зиїэхэм. Зэгурыіуэныгъэм теухуауэ зыхуэвгъазэ хъунущ фыщыпсэу щІыпІэм щыІэ военкоматым.

Сэралъп зэшыпхъухэр

ХьэрычэтыщІэ Сэралъп Альбертрэ модельер-дизайнер ціэрыіуэ Мадинэрэ япхъухэу Лалинэрэ Ликэрэ я анэм и лъагъуэм ирикlуэжащ. Гъуазджэмрэ щэнхабзэмрэ гулъытэ ин щыхуащі унагъуэм къихъуа зэшыпхъухэр зыщlапlыкlа дэрбээр Іэщlагъэм зэфlэкlхэр къызэрыщагъэлъагъуэр

- ТВОРЧЕСТВЭМ пыщІа ди адэ-анэм гъуазджэмрэ щэнхабзэмрэ дыдрагъэхьэхащ. Ди анэм къыдэхуэ щэкІ кІапэхэм Іэмал имыІэу зыгуэрхэр къыхэтщІыкІыну депэщэщырт зэшыпхъуитІри дызэрысабийрэ икій а унэтіыныгъэм дызыщІимышэнкІэ Іэмал иІэтэкъым. СыщыцІыкІум сурэт щІыным сыдихьэхати, ІэщІагъэ схуэхъунур творчествэм пыщауэ зэрыщытынур гурыІуэгъуэу, ауэ къыхэсхыну унэтІыныгъэм сегупсысу сыкъыдэкІуэтеящ, жеІэ Лалинэ. - Иужьым щыгъынхэм я дизайным сыдихьэхри, сыкъытеувыІащ. Абы ехьэлІауэ зэрызызужьыным, щІэ гуэрхэр хэслъхьэурэ адэкІи зэрыпысщэным сыхущІокъу.

Курыт еджапІэ нэужьым, КъБКъУ-м ДизайнымкІэ и колледжым графикэ дизайнымкІэ и факультетым 2014 гъэм Лалинэ щІэтІысхьащ. Абы щеджэурэ, пщащэр дихьэхащ махуэ къэс щатІагъэ шыгъынхэм Іэкіэ сурэтхэр тещІыхьыным, ахэр гъэдэхэным. И егъэджакіуэхэу Мэзло шыгъэкіэ екіуу хэзыдыкі Іэп-Руслан, Аккизов Керим, Тураев Рустам сымэ щІэныгъэфІ къызэрыбгъэдалъхьам, и зэфІэкІхэм зэрызрагъэужьам папщіэ фіыщіэ яхуэфащэу къелъытэ. Арджэн зэlущэным, графикэ сурэтхэр щІыным, нэгъуэщІхэм зэрыхуагъэсар уасэншэу къелъытэ. щыщ пкъыгъуэхэр зыхэдухуа-Колледж нэужьым Лалинэ и нэу къэдгъэщ эрэщ эж, дгъэ-ІэшІагъэм Москва - Зайцев Вячеслав и иджырей щыгъыныгъуэхэм курсхэм щыіащ. Мазищкіэ нобэ щіэупщіэ зэраіэр гуапщыхьэщхьэеджэу абы щіэ- пэщ, - жеіэ Лалинэ. - Іэкіэ са нэужьи, и щіэныгъэр гъэхьэзыра фэилъхьэгъуэ зеиджыри къызэремэщІэкІыр зыхьэхэр адрейхэм къахэзыкъыгурыІуащ. Дэрбзэрхэм я гъэщхьэхукІщ. Гу зылъыста-Іэзагъэм хагъэхъуэнымкІэ а курсым и егъэджакІуэ Іэзэхэм кърата чэнджэщхэм тету, абы Москва тригъэзэжу зы илъэскіэ щеджэну мурад зиіэ напэкіуэціым щызгъэищІащ. Зайцевым и деж зэ- лъагъуэ си лэжьыгъэхэм нэрыщы!ам и ф!ыгъэк!э къы- гъуэщ! лъэпкъхэм щыщхэри, гурыІуащ щылэжьэну унэтІы- хамэ къэралхэм щыпсэухэри ныгъэр зыхуэдэр. Гъэщ эгъуэ- зэрыдахьэхыр гуапэщ. ныракъэ, Лалинэ и насып хъуащ, ахэр къыщіагъэкіри, зэпеуэхэм икіи япэ увыпіэхэр ну иригъэблэгъащ. Лалинэ и

щІыжащ. «Хьэцыбанэ» брендыр къызэзыгъэпэща, хьэпіаціэщіэлъапщіэ Щоджэн Фатіимэрэ сэрэ дызэакъылэгъуу дызэдолажьэ. Сэ щыгъынхэм сурэтхэр тызощіыхь, ди лъэпкъ тхыпхъэхэр, дамыгъэхэр, цІугъэнэхэр, бгъэІулъхэр хэзухуанэу. Пасэрей фэилъхьэгъуэхэм лъэпкъ щыхигъэхъуащ дахэ, махуэ къэс къагъэсэбэп ращи, ахэр щызытІагъэхэр апхуэдэуи дахьэх лъэпкъ фащэм къикІуа тхыдэмрэ щэнхабзэмрэ. Интернетым щы-

Лалинэ мызэ-мытІзу и зэкърихьэк ауэ къэплъытэ хъу- ф ок і щеплъыжащ дизайнер- пшынауэ Іэзэм Дубай щиты- ц о а Іэщ Іагъэм зэрыщигъэ Іунущ - зыхэхуа а гупыр иужьрей хэм я урысейпсо, дунейпсо ну концертым утыку щрихьэ- нум шэч хэлъкъым.

ауэ ин хуаІэтащ. Апхуэдэ зэхыхьэхэр Лалинэ щхьэпэу къелъытэ и лэжьэгъу дизайнерхэр зригъэцІыхунымкІэ, я Іуэху бгъэдыхьэкІэхэмкІэ зэхъуэжэнымкіэ. Хъыджэбз жыджэрым и зэфІэкІым адэкІи хигъэхъуэну, нэгъуэщІ дизайнерхэми ядэлэжьэну и мурадщ.

Илъэс 18 хъу Сэралъп Лики и анэмрэ и шыпхъу нэхъыжьымрэ я ІэщІагъэм пищэну мурад ищІащ. Хьэрычэт Іуэхухэмрэ дизайнымкІэ институтым щеджэу ар жыджэру хэтащ Москва и «Зарядье» паркым и утыкум, «Лъэпкъхэм я зэныбжьэгъугъэ» псыутхым пэгъунэгъуу, мэкъуауэгъуэм 20 - 26-хэм щекІуэкІа «Дахагъэм и тхьэмахуэ» къэралпсо выставкэ нэхъыщхьэм икІи и лэжьыгъэ щІэщыгъуэхэр щигъэлъэгъуащ, дизайнер нэхъыфІ 200-м щІигъум я ІэдакъэщІэкІхэм къадэкІуэу. Апхуэдэхэщ Юдашкин Валентин. Зайцев Вячеслав, зи фэилъхьэгъуэхэм зэи къытезымыгъэзэж икІи сыт щыгъуи ахэр Іэкіэ зыщі Чапурин Игорь, Родинэ Светланэ, Берг Даниил, Добряковэ Катя сымэ, нэгъуэщІхэри. Ликэ Іэмал иІащ Москва, Санкт-Петербург, Рязань, Улан-Удэ, Дон Іус Ростов, Новосибирск, нэгъуэщІ шІыпІэхэм дизайнер Іэзэхэм щагъэхьэзырахэм выставкэм щагъэлъэгъуа цІыхухъу, цІыхубз фэилъхьэгъуэхэм, ІэкІэ ягъэхьэзыра щыгъыныгъуэхэм, вакъэхэм, цІугъэнэхэм зыхигъэгъуэзэну, игу дыхьэр абдеж къыщищэхуу гъэмахуэ, бжьыхьэ лъэхъэнэм зэрахьэну хьэпшыпхэм къыхигъэхъуэну, дызыхуэкІуэ зэманым дизайнерхэм я ІэдакъэщІэкІхэм щыщу тыкуэнхэм къыщІалъхьэнухэр зыхуэдэр япэ иту къищІэну.

Іэдакъэ къыщІэкІахэр ящы-

гъыу ди лъэпкъ къафэхэр

зыгъэлъэгъуа пщащэхэм Іэгу-

Дизайнер цІэрыІуэхэм ящІа гъэщІэгъуэнхэм еплъам имызакъузу, иджырей фэилъхьэгъуэхэм ятеухуа зэlущlэ, лекцэ, зэпсэлъэныгъэ, мастерщхьэпэхэм хэтащ класс Налшык икІа хъыджэбзыр. Гъэлъэгъуэныгъэм и программэм хыхьэу абы къыщызэрашышигъэлъагъуэм, гъэпэща модельер ныбжьы-Къэрэшей-Шэрджэс щ эхэм я зэхьэзэхуэхэми и зэреспубликэхэм щіыхь зиіэ я фіэкі щеплъыжащ дизайнер артист Ліыбзу Аслъэн и ма- Іэщіагъэм япэ лъэбакъуэ къамэхэр къызэрыщигъэсэ- хэзычэ Ликэ. Зэпеуэхэмрэ бэпар гуапэ щыхъури, Сэ- гъэлъэгъуэныгъэхэмрэ къыралъпым и фэилъхьэгъуэхэр хэжаныкі пщащэ ціыкіум и

ТЕКІУЖЬ Заретэ.

«Автозапчасть»-мрэ адрейхэмрэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и чемпионатым и гуп нэхъышхьэм щекіуэкі зэхьэзэхуэм и епщыкІубланэ джэгугъуэм хыхьэ зэlущlэхэр зыгъэпсэхугъуэ махуэхэм екіуэкіаш.

ШЫШХЬЭУІУМ и 20-м Кэнжэ щызэхэтащ джэгугъуэм и топ нэхъыбэ щыдагъэкІа щІыпІэ командэмрэ «Урыхумрэ» я зэпэщіэтыныгъэр. Зэіущіэр удэзыхьэхыу, футболистхэм джэгукіэ дахэ къагъэлъагъуэу екіуэкіаш, абы кіэлъыплъахэм я нэгу щІэкІащ зым нэхърэ адрейр нэхъ дахэж топипщІ (!). Гъэ джэгугъуэр зэрыщІидзэрэ зы текІуэныгъэ фіэкіа имыі у джэгугъуэм ирихьэлІа хэгъэрейхэм я махуэм я ІутІыжыгъуэт. «Кэнжэм» и етІуанэ текІуэныгъэм хэлъхьэныгъэшхуэ хуищащ гупым и гъуащхьауэ нэхъыф Шаваев Іэмин, ар зэlущlэм щэнейрэ къыщыхэжаныкІащ. КъищынэмыщІа-Дамир, Урыс Амир, Щадз Ибрэхьим сымэ.

Зэхьэзэхуэм и турнир таблицэм щыпашэ «Автозапчасть»-м къыдэщІхэр къигъэщІэхъуакъым. къыздэсым зэи гъэхьащ Псыгуэнсу. Пашэхэм ригъэувы ащ щіыпіэ командэм я гъуэм дамэн Азэмэт джэгум хахуа хэжанык ащ Мэшыкъуэ Им- очкоибгъук э

зырыз дагъэкІащ Дзэмыхь мащІэу къэна «Псыгуэнсум» я жагъуэ ящІащ Мэкъуауэ гъэ къыхуахьащ Колесников и гъуэм топ тІурытІ худагъэ- Хьэчимрэ Рустамрэ, Бэчбо Мурат зэ къыхэжаныкіащ.

Иужьрей джэгугъуэхэр фІы Иджыри дыдэу езыгъэкІуэкІыу зэхьэкъыхамы- зэхуэм и саугъэт нэхъыщхьэгъэщіа бахъсэндэсхэм зи хэм щіэбэнхэм яхыхьа «Искчэзу текіуэныгъэр щызыіэра- ра»-р зымащіэкіэ къызэт-«Малка»-м. Каменномост щызэхэта зэпэгъэкlащ жэуапыншэ топитху щІэтыныгъэм 4:1-уэ щытеикІи очко бжыгъэр 43-м на- кІуащ Балъкъ Іуфэ и команкъыкІэлъыкІуэхэм дэр. «Хэгъэрейхэм» ящыщу пІэм лъэ быдэкІэ теува «Ав- шыкдэсхэр щызэхуэзащ епкуэдкіэ ящхьэщыкіащ. Къур- тізунейрэ зэіущіэм къышы-

уэ, хэгъэрейхэм ящыщу топ нэужькІэ зы цІыхукІэ нэхъ ран. Альтуддэсхэм зэрызэрэ Псынэдахэдэсхэм текІуэны-Хъыжьрокъуэ кІащ Бажэ Амиррэ Къущхьэ Ибрэхьимрэ. ХьэщІэхэм я топ закъуэр и ІэдакъэшІэкІш Барокъуэ Аслъэн.

Зэхьэзэхуэм и турнир таблицэм и етІуанэ, ещанэ увы-«Тэрчымрэ» шыщхьэуlум и 21-м Псынэдахэ щызэпэщІэкъыщызыхьа хэгъэрейхэр тэрчдэсхэм таблицэм увыпіэкіэ щехъуэжащ. Япэ увытозапчасть»-м

Данилрэ Шутко Сергейрэ. МахуиплІым къриубыдэу

тіэунейрэ зэіущіэ зэдрагъэкІуэкІащ «Спартак-Д»-мрэ «Къэбэрдеймрэ». Епщыкlутхуанэ джэгугъуэм щыщу піэхэр зыіыгъ «Родник»-мрэ ягъэіэпхъуауэ щыта зэпэщІэтыныгъэр шыщхьэуІум и 17-м зэхэтыжаш. Абы 6:1-vэ тащ. Иужьрейм текІуэныгъэ щытекІуащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и футбол командэ нэхъыщхьэм и щІалэгъуалэ гупыр. КъыкІэлъыкІуэу нал-«Родник»-р щыкІубланэ джэгугъуэм. МыкъыкІэроху. гъэрей зэхьэзэхуэр зэры-

Іэримыгъэхьауэ турнир гъэхэр таблицэм и иужьрей увыпІэм къыщызэтеувыІа «Къэбэрдейм» аргуэру и кІэн къикіакъым. Иджы абыхэм я дигъэкіаш. Зэіущіитіми топ тіурытікіэ къыщыхэжаныкіащ Селяев Амырхъан. Иужьрей бжыгъэхэм 6 хэзылъхьа налшыкдэсхэр зэхьэзэхуэм щы- «Искра» (Алътуд) - 4:1. пашэхэм зы лъэбакъуэкІэ нэхъ гъунэгъу яхуэхъуащ.

егъэджакІуэ, модельер Ста-

риковэ Еленэ и тригъэгуш-

хуэу, илъэс 18 фІэкІа мыхъуу,

Геленджик щекІуэкІа «Поди-

ум» зэхьэзэхуэм япэу зэрыхэ-

тар икІи абы япэ увыпІэр къы-

зэрышыхуагъэфэщар гукъи-

нэж щыхъуащ. ИужькІэ Ла-

линэ зэпеуэ куэдым хэтыну

ирагъэблэгъащ. Апхуэдэхэм

ящыщ зыщ модельер цІэ-

рыІуэ Харбовэ Иннэ Амери-

кэм и Штат Зэгуэтхэм къы-

щызэригъэпэщар. Лалинэ

абы игъэхьа и лэжьыгъэхэм

я фіагъыр къалъытауэ щы-

тащ. Иужьрейуэ зыхэтахэм

VHЭМ И ГЪЭСЭНХЭМ Я ЛЭЖЬЫ-

«Русский силуэт» зэпеуэм

Лалинэ и Іэдакъэ къыщІэ-

ящыщщ

Москва

гъэхэр

кІахэр

Адыгэ.

Зайцев Вячеслав

Дахагъэмкіэ щиіэ

здыщагъэлъэгъуар.

Шэджэм ЕтІуанэ щызэхэтащ «Шэрджэсымрэ» «Шэджэм-2»-мрэ я зэlущlэр. Абы ебланэ текІуэныгъэр къышихьри зэхьэзэхуэм и турнир таблицэм и кум зыщигъэбыдащ Шэджэм къалэ и «Шэрджэсым».

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и чемпионатым и гуп нэхъышхьэм и епшыкІубланэ джэгугъуэм зэхэта

щіидзэрэ очкоищ фіэкіа зы- зэіущіэхэм мыпхуэдэ бжыкърикІуащ: «Спартак-Д» (Налшык) - «Къэбэрдей» (Налшык) - 5:1, «Родник» (Псынэдахэ) - «Тэрч» (Тэрч) - 2:0, «Шэрджэс» (Шэгъуэм «Спартак-Д»-м топитху джэм) - «Шэджэм-2» (Шэджэм ЕтІуанэ) - 0:2, «Кэнжэ» (Кэнжэ) - «**Урыху**» (Урыху) -6:4, «Псыгуэнсу» (ПсыгуэнзэпэщІэтыныгъэхэм я очко су) - «Автозапчасть» (Бахъсэн) - 0:5, «Малка» (Малка) -

> КъыкІэлъыкІуэ щэбэтымрэ тхьэмахуэмрэ зи чэзу зэјущІэхэр зэхэтынущ. А махуэхэм зэдэджэгунущ: шыщхьэу*lyм и 27-м* - «Кэнжэ» - «Шэрджэс», «Шэджэм-2» - «Лого-ВАЗ», «Искра» - «Псыгуэнсу», «Урыху» - «Автозапчасть»: шыщхьэуlум и 28-м - «Ислъэмей» - «Родник», «Къэбэрдей» - «Тэрч», «Малка» -«Спартак-Д».

> > ЖЫЛАСЭ Замир.

и гуп нэхъыщхьэм зэхьэзэхуэр зэрыщекіуэкіыр Командэхэр Дж. | Къ. | 3. | ФІ. 1. «Автозапчасть» 74-10 15 15 2. «Родник» 50-22 32 3. «Тэрч» 10 48-21 31 15 4. «Искра» 48-36 30 15 14 15 5. «Спартак-Д» 53-26 28 4230222120 6. «ЛогоВАЗ» 32-29 26 7. «Шэджэм-2» 38-47 8. «Малка» 15 15 14 15 15 15 41-37 21 9. «Урыху» 40-43 20 10. «Ислъэмей» 36-50 17 4 11. «Псыгуэнсу» 33-59 14 12 12 14 12. «Кэнжэ» 36-58 19-62 5 24-72 3 «Шэрджэс»

Къэбэрдей-Балъкъэрым футболымкІэ и чемпионатым

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр: ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-Къаншокъуэ редактор). Эллэ (жэуап зыхь секре-Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, щІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ЩхьэщэмыщІ

ТЕЛЕФОНХЭР:

редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

Къыдэзыгъэкіхэмрэ редакцэмрэ я хэщіапіэр: 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щіыналъэ Іуэхущіапіэм ятхащ ПИ № ТУ07-00117-м щІэту.

> Индексыр П 5894 Тиражыр 1.783 Заказыр №1713

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкіэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщіэныгъэхэмкіэ и управленэм.

ШЫТКЪЫМ

Тел.: 76-01-28, 76-01-10

МЫ КЪЫДЭКІЫГЪУЭМ ЕЛЭЖЬАХЭЩ:

14. «Къэбэрдей»

жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Дыщэкі Соня, редактору Нэщіэпыджэ Замирэ, корректорхэу Инэрокъуэ Азэмэт (3, 4-нэ нап.), Нэужьокъуэ Заирэ (1, 2-нэ нап.).

КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящіащ Дол Маринэ, Мэлбахъуэ Ан-

Сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.

357600, Ставрополь край, Есэнтіыгу къалэ. Никольскэ уэрам, 5-А

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокі.